

Kasvuyrityspulssi

Marraskuu 2022

Kyselyn perustiedot

Otoksen koko

- o Kokonaisotos: n = 1517

Kyselyn toteutus

- o Puhelinhaastattelu (kesto ~10 min)
- o Toteuttajana Taloustutkimus
- o Kysely on toteutettu 11.10.—18.11.2022

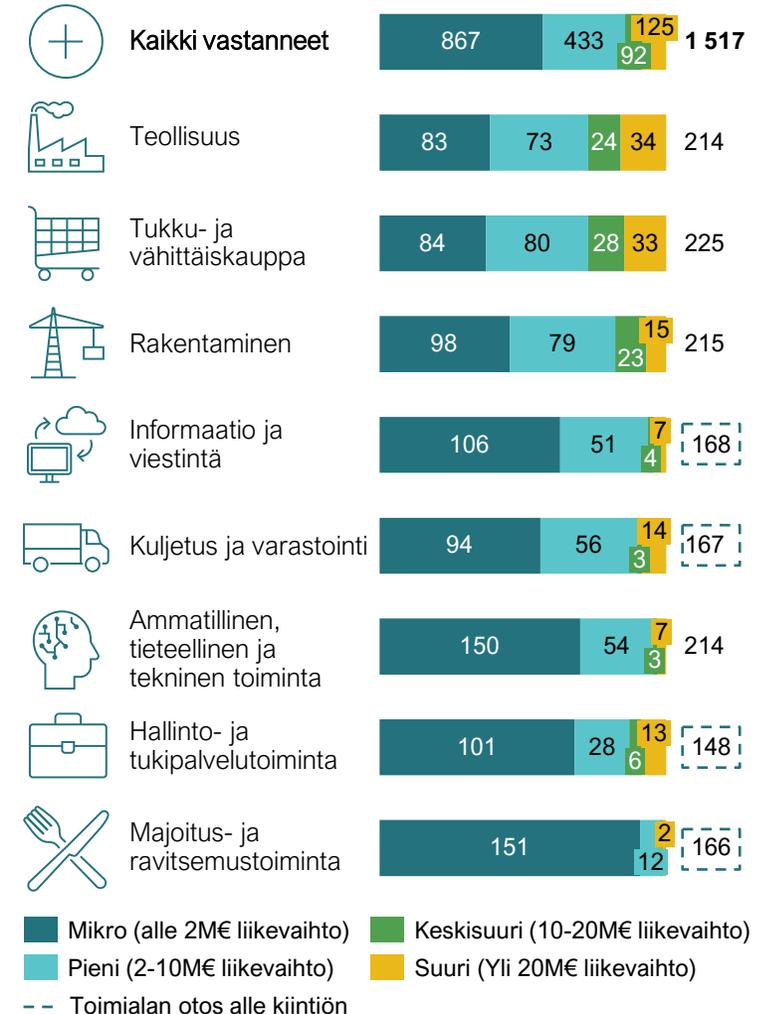
Sektorien ja yritysten valinta

- o Kysely kattaa kahdeksan sektoria/toimialaa (TOL1-tasolla)
- o Sektorien valinta perustui niiden osuuteen BKT:n muodostumisessa (arvonlisäys, työllisyys) ja sen kasvussa (arvonlisäyksen ja työn tuottavuuden kasvu)
- o Yritysten liikevaihdon yläarvoa ei ole rajattu
- o **Alle 5 henkilön yritykset on rajattu kyselyn ulkopuolelle**

Otoksen muodostamislogiikka

- o Kyselyn suunniteltu otoskoko on 1680 yritystä, joka jaettaisiin tasan kyselyn kahdeksan toimialan kesken
- o Kyselyotos jaetaan kunkin toimialan sisällä tasan kolmen eri kokoluokan kesken (alle 2 M€, 2—10 M€ ja yli 10 M€ liikevaihto). Isompia yrityksiä on pyritty priorisoimaan otoksen sisällä.
- o Toimialakohtaisia kiintiöitä ei saatu tutkimuksessa täyteen kokonaisotoksen ollessa 1517. Tutkimuksen liitteenä löytyy tarkat kuvaukset lopullisesta otoksesta, sekä tutkimuksen virhemarginaalit TOL 1 ja TOL 2-tasoilla. Vajaita kiintiöitä ei ole painotettu "kaikki vastaukset" kohdissa vinouman korjaamiseksi.
- o Toimialoja ei ole tuloksissa painotettu BKT:n, henkilöstö määrän tai yritysten lukumäärän mukaan. Kaikki vastaukset ilmentävät eri toimialojen keskimääräistä tilannetta ja merkitys talouteen vaihtelee toimialakohtaisesti.

Kyselyotoksen yritysten määrä toimialoittain ja kokoluokittain

Saatesanat

Koronakriisin esiin nostama tarve reaaliaikaiselle talouden tilannekuvulle on Ukrainan sodan ja virusvarianttien myötä ajankohtaisempi kuin koskaan. Yhtäaikaiset ja monimutkaiset shokit taloudelle ovat vaikeasti hahmotettavia kokonaisuuksia ja signaalit voivat monesti olla myös ristiriitaisia keskenään.

Tämän kertainen tutkimus on kuudes laajempi kierros ja tavoitteena on saada käsitys tämän hetkisestä taloudellisesta tilanteesta PK-yrityksissä ja tämän hetkinen näkemys tulevaisuudesta. Suuren epävarmuuden aikana ennusteisiin kohdistunee normaalia isompaa epävarmuutta, koska muutokset ympäristössä voivat olla tällä hetkellä hyvin nopeita ja riippuvat pitkälti ulkoisista tekijöistä.

Kysely on tehty yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa ja kyselyn suunnittelussa on ollut apuna myös ammattilaisia Suomen Pankista ja Etlasta. Tutkimuksen dataa pyritään hyödyntämään mahdollisimman laajasti eri sidosryhmien kanssa ja se täydentää koronakriisin aikana kertynyttä tutkimusmateriaalia.

Kyselytutkimus tullaan tulevaisuudessa suorittamaan vuosittain, mutta olemme myös valmistautuneet tilanteen vaatiessa suorittamaan toisen kyselyn keväällä. Tämän kertaisessa kyselyssä erityisinä uusina teemoina on ollut kestävyys sekä toimitusketjut ja olemme myös jatkaneet työvoimapulan tutkimista jatkona viime syksyn kierrokselle.

Haluamme kiittää kaikkia kyselytutkimuksen suunnittelussa ja toteutuksessa auttaneita yhteistyökumppaneita. Näkemyksenne ja kokemuksenne ovat olleet merkittävässä roolissa viimeisten vuosien aikana. Erityinen kiitos kuuluu myös kaikille vastanneille yrityksille, joita ilman tutkimuksen tekeminen ei ole mahdollista. Kyselymme on laaja ja pyrimme pitämään huolta, että käyttämänne aika ei ole mennyt miltään osin hukkaan.

Henkilökohtaisesti haluan myös kiittää tiimin analyytikoita, Klausia ja Erikiä, huikeasta työstä jälleen kerran. Ilman teitä raporttien tuottaminen ei ole mahdollista.

Henri Hakamo

Klaus Majanen

Erik Holmberg

Chief Digital Officer

Analyst

Trainee

Yhteenveto ja havaintoja markkinasta

Vuoteen 2022 lähdettiin liikkeelle erittäin optimististen näkymien kautta, mutta keväällä Venäjän aloittama hyökkäyssota ajoi toipuvat markkinat jälleen uuteen epävarmuuden aikakauteen. Nykyinen kriisi on tuonut yritysten toimintaan uuden tyyppisiä haasteita, ja perinteiset opit korkean inflaation parissa työskentelystä ovat haastaneet yritykset mukauttamaan toimintaansa uutta ympäristöä vastaavaksi. Yritykset ovat kuitenkin jälleen kerran tutkimuksemme valossa kyenneet mukauttamaan toimintaansa, ja tilanne ei ole vielä toistaiseksi lukujen valossa päässyt kriisiytymään. Vaikka viime syksyn ennusteista on arvioiden mukaan jääty, ovat esimerkiksi voimakkaasti kasvuhakuiset teknologiafirmat pystyneet kasvamaan liki odotuksien mukaisesti.

Ensi vuoden osalta odotukset ovat liikevaihdon näkökulmasta matalalla, ja fokus on kannattavuuden säilyttämisessä. Reaalisen kasvun tavoittelemisen on haastavaa, ja varsinkin kuluttajien ostovoiman pieneneminen yhdistettynä nouseviin energiakustannuksiin haastaa voimakkaasti osaa toimialoista. Myös esimerkiksi syklisellä rakentamisen toimialalla muutokset voivat olla merkittäviä läpi arvoketjun. Valopilkuna toimii jälleen informaatio- ja viestintätoimiala, jonka kasvuennusteet ovat edelleen korkeat.

Työvoimapulan jatkuminen on eräs yllättävimpiä tuloksia tämän kertaisessa kyselyssä, ja se suojellee työmarkkinoita laajoilta irtisanomisilta, vaikka tekninen taantuma lienee vain ajan kysymys. Tämä toivottavasti lievenyttää taantumien kestoa ja syvyyttä. Tilauskirjat teollisuudessa vaikuttavat myös kyselyn perusteella olevan edelleen vahvalla pohjalla, jolloin yrityksillä on aikaa varautua paremmin mahdollisiin häiriöihin kevään aikana.

Suomen tulevaisuutta rakennetaan pitkälti investointien ja T&K-panostusten avulla. Vaikka investointien kasvutahti vaikuttaa hidastuvan, on positiivista havaita siitäkin huolimatta kasvuennustetta investoinneissa, ja sama koskee myös T&K panostuksia. Mahdollinen lakiuudistus tukisi varmasti yritysten halukkuutta entisestään, ja toivottavasti ensi vuoden kyselyissä näemme vaikutukset laajalla rintamalla. Katseet tulisikin kohdentaa jo tulevaisuuteen, koska vain sen avulla pysymme kilpailukykyisinä pidemmällä aikavälillä.

Kestävyyden huomioiminen osana liiketoimintaa kasvattaa varmasti merkitystään tulevina vuosina entisestään, ja tutkimuksemme avaa hieman tarkemmalla tasolla yrityksen pidemmän aikavälin tavoitteita asian tiimoilta. Nykyinen energiakriisi on myös aktivoinut yritykset energiansäästöinvestointeihin, joilla on pitkäaikaisia vaikutuksia ja vauhdittavat osaltaan edessä olevaa vihreää siirtymää.

Pääomasijoitetuissa yrityksissä kehitys on myös myönteistä, ja omistajien panostus voimakkaasti kasvavien yritysten tukemisessa on ensiarvoisen tärkeää. Tulosten perusteella ensi vuonna fokus on erityisesti kannattavuuden parantamisessa, joka myös mahdollistaa yritysten toiminnan epävarmoina aikoina, vaikka rahoitusympäristö kiristyy.

Kevään markkinakehitys määrittäne monille yritykselle pidemmän aikavälin suunnan. Mikäli taantumasta selvitään pienillä kolhuilla, ennustavat pidemmän aikavälin näkymät Suomenkin kannalta positiivisia mahdollisuuksia.

Otos ja tutkimuksen avainhavainnot

Kyselytutkimuksen otos

1517

vastaajaa yrityksistä

Kohdennettu yli 5 henkilöä
työllistäviin pk-yrityksiin valituilla
toimialoilla

Kysely toteutettu
11.10. — 18.11.2022

Avainhavainnot

Liikevaihdon ennakoidaan kasvavan inflaation tahdissa

Yritykset ennustavat vuodelle 2023 keskimäärin 5 %:n liikevaihdon kasvua, mikä vastaa suunnilleen EKP:n inflaatioennusteita

Kannattavuuden odotetaan säilyvän hyvällä tasolla

Yritykset ennakoivat vuodelle 2023 kannattavuustasoksi keskimäärin 14,9 % eli 2,5 prosenttiyksikön nousua tähän vuoteen verrattuna

Voimakkaasti kasvuhakuiset yritykset ennakoivat yli 30 % kasvua

Voimakkaasti kasvuhakuisissa yhtiöissä kasvu on ollut vuoden 2022 osalta ennakoidulla tasolla ja kasvun arvioidaan jatkuvan hyvällä uralla myös seuraavan kolmen vuoden aikana

Kolmannes yrityksistä ennakoi investointien lisäämistä

Yrityksistä 32 % ilmoittaa lisäävänsä ja 14 % pienentävänsä investointejaan vuonna 2023. Lisäksi lähes puolet on viimeisen kahden vuoden aikana suorittanut päästönvähennysinvestointeja

Yrityksistä 20 % suunnittelee T&K toiminnan lisäämistä

Yrityksistä 35 %:lla on T&K toimintaa, 20 % suunnittelee sen lisäämistä ja 9 % yrityksistä, jolla ei vielä ole T&K toimintaa, suunnittelee sen aloittamista

Työvoimapula on paitsi kasvun, myös normaalitoiminnan este

Yrityksistä 57 % kärsii työvoimapulasta. Heistä 17 %:lle työvoimapula on normaalitoiminnan este ja 47 %:lle kasvun este

Puolet yrityksistä on tehnyt aktiivisia sähkön säästötoimenpiteitä

Yrityksistä 50 % on tehnyt aktiivisia sähkön säästötoimenpiteitä. Eniten säästöjä on haettu vähentämällä valaistusta, säätämällä lämpöä ja investoimalla energiatehokkuuteen

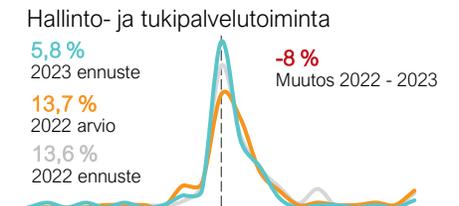
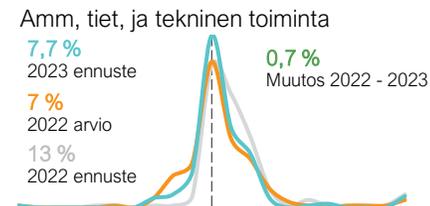
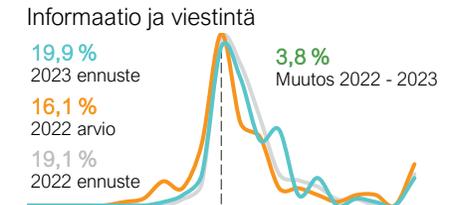
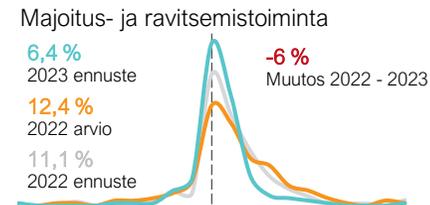
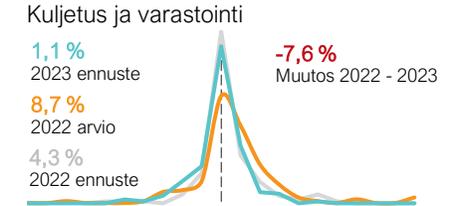
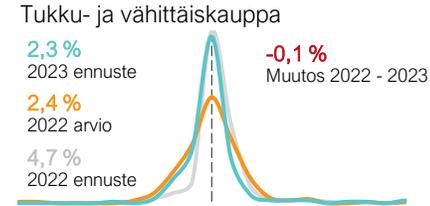
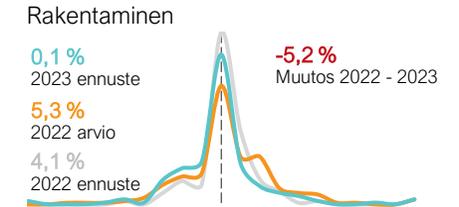
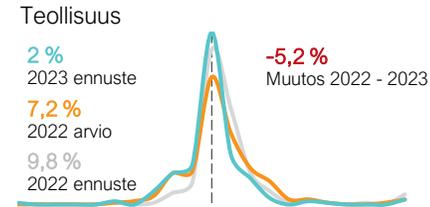
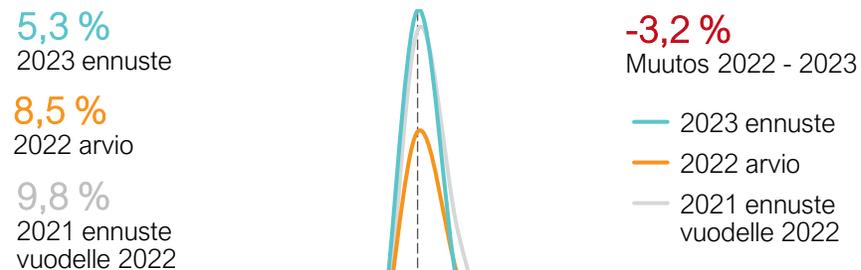
Pääomasijoitetut yhtiöt kasvavat, investoivat, tutkivat ja kehittävät enemmän

Pääomasijoitetuista yhtiöistä 69 % on voimakkaasti kasvuhakuisia. Pääomasijoitetut yritykset investoivat keskimäärin 20 % suhteessa liikevaihtoon ja 81 %:lla on T&K-toimintaa

Liikevaihdon kasvu arvioidaan jatkuvan vuonna 2023, kuitenkin vuotta 2022 matalampana – reaalisen kasvuodotuksen arviointi haastavaa inflaation johdosta

- Jokainen toimiala ennustaa **liikevaihdon kasvua** vuodelle 2023
- Kasvuodotukset ovat kuitenkin lähes kaikilla toimialoilla **matalammat** kuin vuoden 2022 kasvuennuste.
- Koko otoksen ennustettu liikevaihdon kasvu vuodelle 2023 on **5,3 %** joka on **3,2** prosenttiyksikköä matalampi kuin vastaava ennuste vuodelle 2022
- Etenkin **hallinnon- ja tukipalvelutoiminnan** sekä **kuljetuksen ja varastoinnin** toimialat ennustavat reilusti pienempää kasvua vuodelle 2023
- Puolestaan **informaation ja viestinnän** toimiala ennustaa vahvan kasvun jatkuvan myös vuonna 2023, ennustaen lähes **20 %** kasvua ensi vuodelle

Liikevaihdon kasvun ennuste vuodelle 2022 ja 2023
Kpl vastanneista yrityksistä

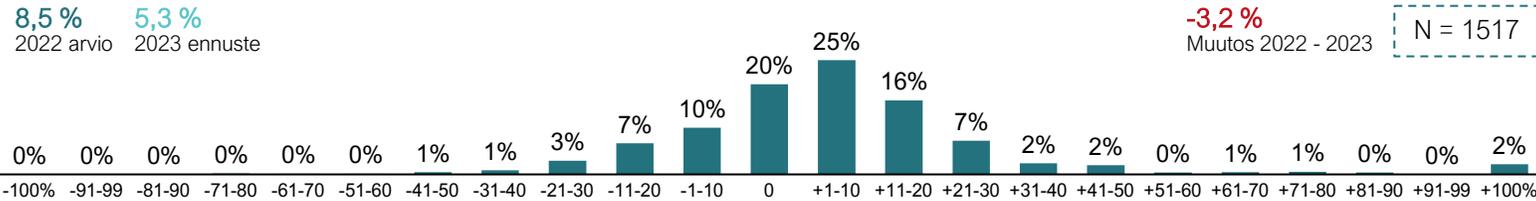
Liikevaihdon kasvu hidastuu ensi vuonna varsinkin suurissa ja keskisuurissa yrityksissä

Yrityksen liikevaihto

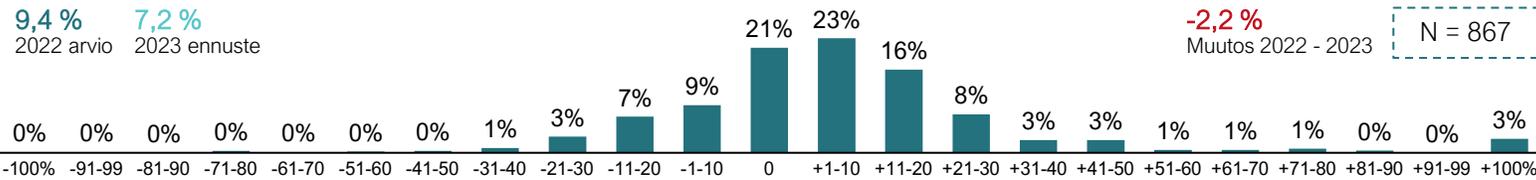
Liikevaihdon kasvun ennuste vuodelle 2022

Kommentit

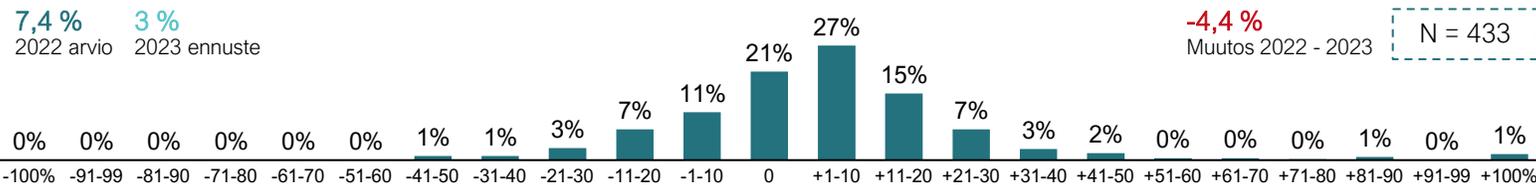
Kaikki vastanneet

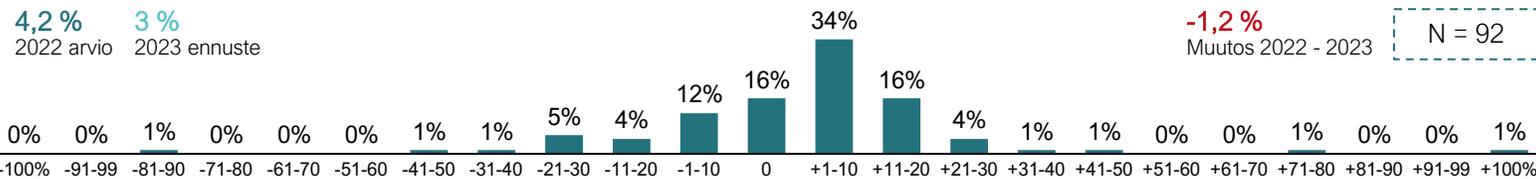
0-2 miljoonaa euroa

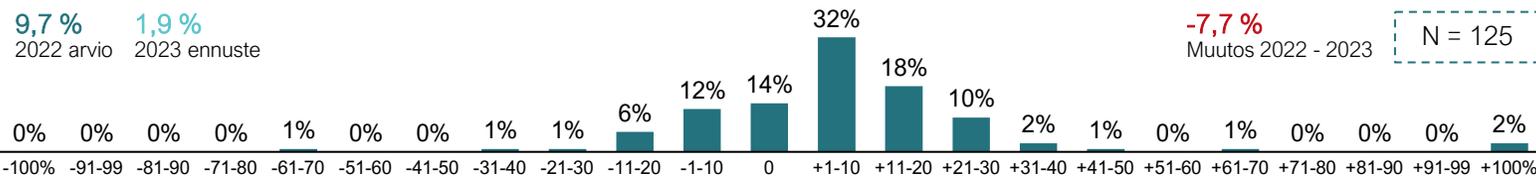
2-10 miljoonaa euroa

10-20 miljoonaa euroa

Yli 20 miljoonaa euroa

Liikevaihdon kasvuennusteet vuodelle 2023 ovat vahvempia tutkitun yritysjoukon pienemmissä yrityksissä (alle 2 miljoonaa euroa liikevaihto)

Yritykset ovat suurilta osin kannattavia ja arvioivat käyttökateen kasvavan hieman – 3,5% yrityksistä arvioi liiketoiminnan muuttuvan tappiolliseksi vuonna 2023

- Liikevaihdon kasvu on lukujen valossa ollut kannattavaa. **4,8 %** yrityksistä ennustaa kuitenkin olevansa tappiollisia vuonna 2023
- Tappiollisten yritysten määrä on **kasvamassa** vuonna 2023
 - Vuonna 2022 kannattavista yrityksistä **3,5 %** siirtyi tappiolliseksi vuoteen 2023
 - Vuonna 2022 tappiollisista yrityksistä **1,5 %** siirtyi kannattaviksi vuoteen 2023
- Koko otoksen käyttökate suhteessa liikevaihtoon vuonna 2022 on **12,2 %**
- Yritysten arvion mukaan käyttökate kasvaa vuonna 2023, sen ollessa **14,9 %** liikevaihdosta
 - Yksikään toimiala ei ennusta käyttökateen pienenevän ensi vuonna
 - Informaation ja viestinnän** toimiala arvioi käyttökateen nousevan eniten, jopa **7 %** vuonna 2023

Kannattavuuden ennustettu muutos yrityksissä 2022 → 2023

% Vastanneista yrityksistä

Kannattava 2023
Käyttökate >= 0

1,5%

93,7%

Tappiollinen 2023
Käyttökate < 0

1,3%

3,5%

Tappiollinen 2022
Käyttökate < 0

Kannattava 2022
Käyttökate >= 0

Käyttökate suhteessa liikevaihtoon 2022

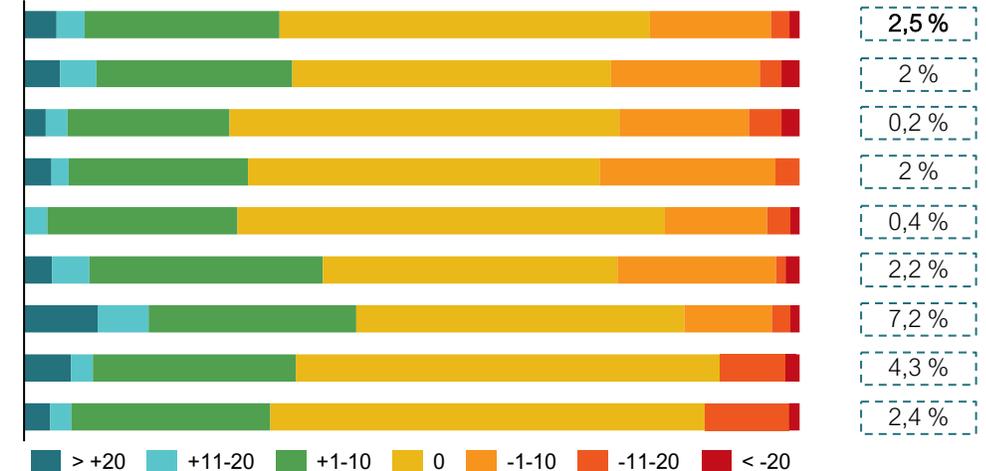
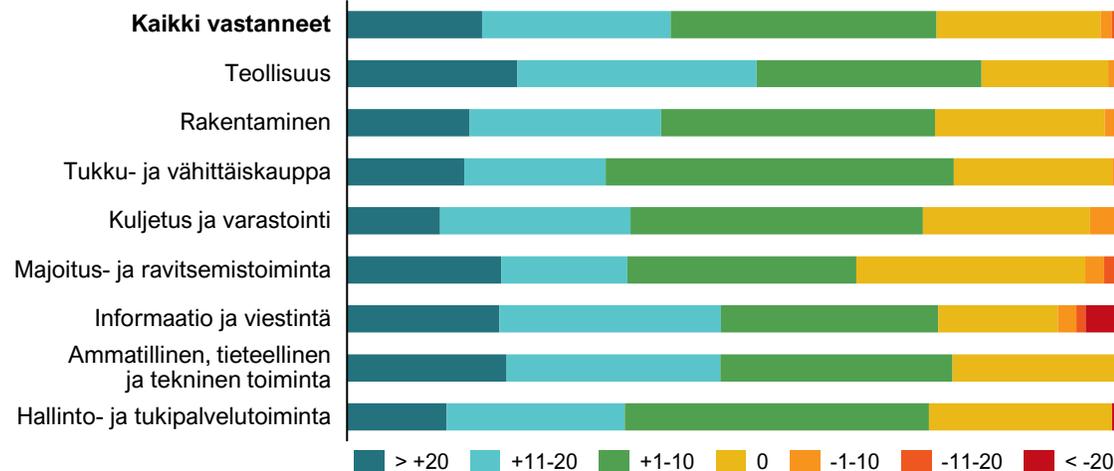
% Vastanneista yrityksistä

\bar{x}

Käyttökateen muutos 2022 - 2023

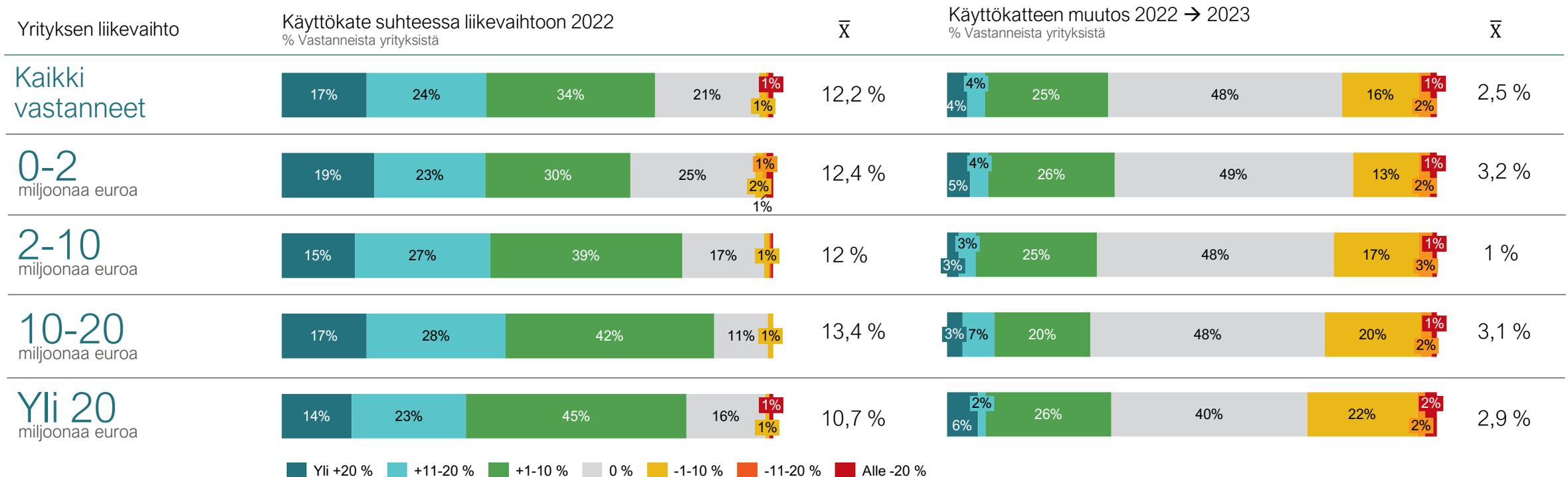
% Vastanneista yrityksistä

\bar{x}

Kannattavuus ja sen ennustettu muutos jakautuu suhteellisen tasaisesti myös yritysjoukon kokoluokan kesken

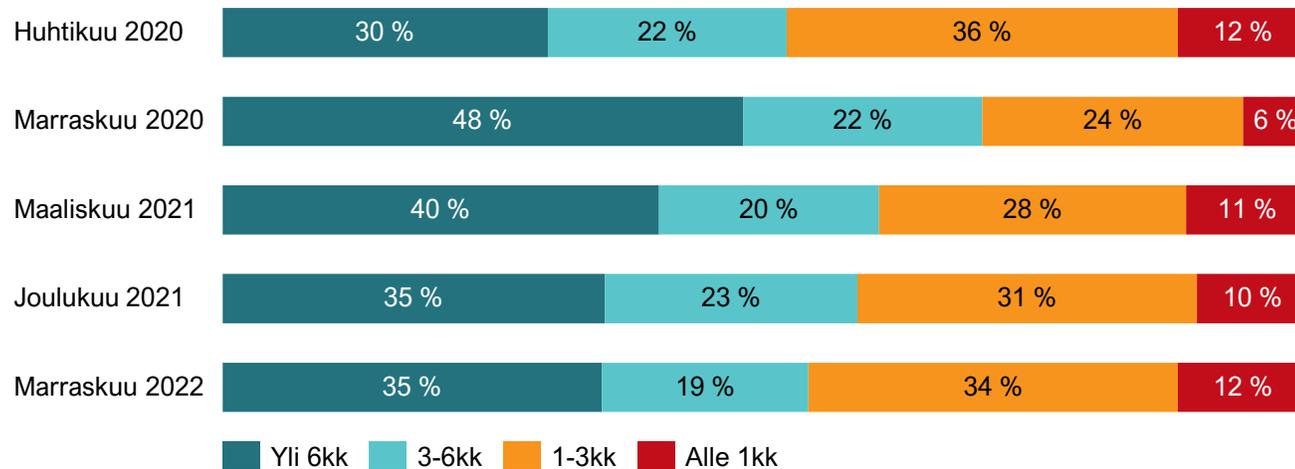
- Käyttökate suhteessa liikevaihtoon on pienin otoksen suurimmilla (liikevaihto yli 20 miljoonaa euroa) yrityksillä, sen ollessa keskimäärin **10,7 %** liikevaihdosta
 - Korkein suhde on puolestaan keskisuurilla (liikevaihto 10–20 miljoonaa euroa) yrityksillä, joissa käyttökate on keskimäärin **13,4 %** liikevaihdosta
 - Muuten käyttökatteissa ei ole merkittäviä eroavaisuuksia yritysten kokoluokkien välillä
- Myös käyttökateen ennustettu muutos vuodelle 2023 jakautuu suhteellisen tasaisesti kokoluokkien välille, sen kasvaessa keskimäärin **2,5** prosenttiyksikköä ensi vuonna
 - Ainoa suurempi eroavaisuus näkyy pienissä (liikevaihto 2–10 miljoonaa euroa) yrityksissä, joissa **yhden** prosenttiyksikön kasvuennuste on selkeästi muuta otosta pienempi

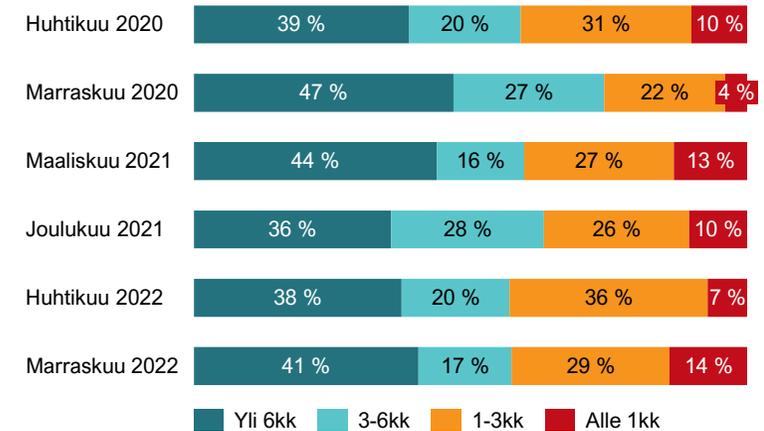
Yritysten maksuvalmiudessa ei ole toistaiseksi havaittavissa merkittävää laskua – Teollisuuden toimialalla tilanne on kuitenkin heikentynyt keväästä

- o Maksukyvyyn muutos jakautuu kokonaisuudessaan hieman negatiiviseen suuntaan, varojen keston ollessa **alle kolme kuukautta** lähes puolella kohdejoukosta
- o Koronan ensimmäisenä vuonna kassavarojaan vahvistaneet yritykset ovat viime vuosina joutunut **purkamaan** varautumistaan
- o Toimialakohtaisessa vertailussa energiantensiivisellä **teollisuuden** toimialalla energian ja tuotantopanosten kohentuneet hinnat näkyvät kassavarojen riittävydessä
 - o Vielä huhtikuussa 2022 **7 %** yrityksistä ilmoitti varojen kestävän alle kuukauden, marraskuussa määrä oli tuplaantunut sen ollessa **14 %** yrityksistä
- o Majoitus- ja ravitsemistoimialalla korkeat energian hinnat **alkavat myös näkymään** maksuvalmiudessa sen ollessa hieman alhaisemmalla tasolla kuin alkuvuodesta 2022 mutta kuitenkin vielä koronan alkuaikojen paremmalla tasolla

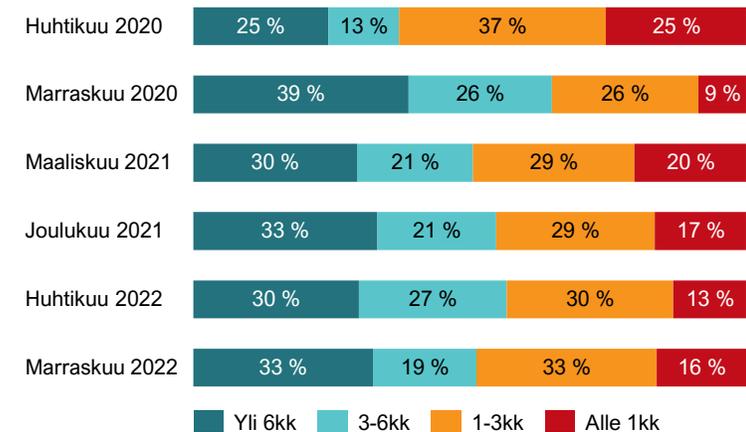
Arvioitu varojen kesto eri tutkimuskierroksilla
% vastanneista yrityksistä

Arvioitu varojen kesto - Teollisuus
% vastanneista yrityksistä

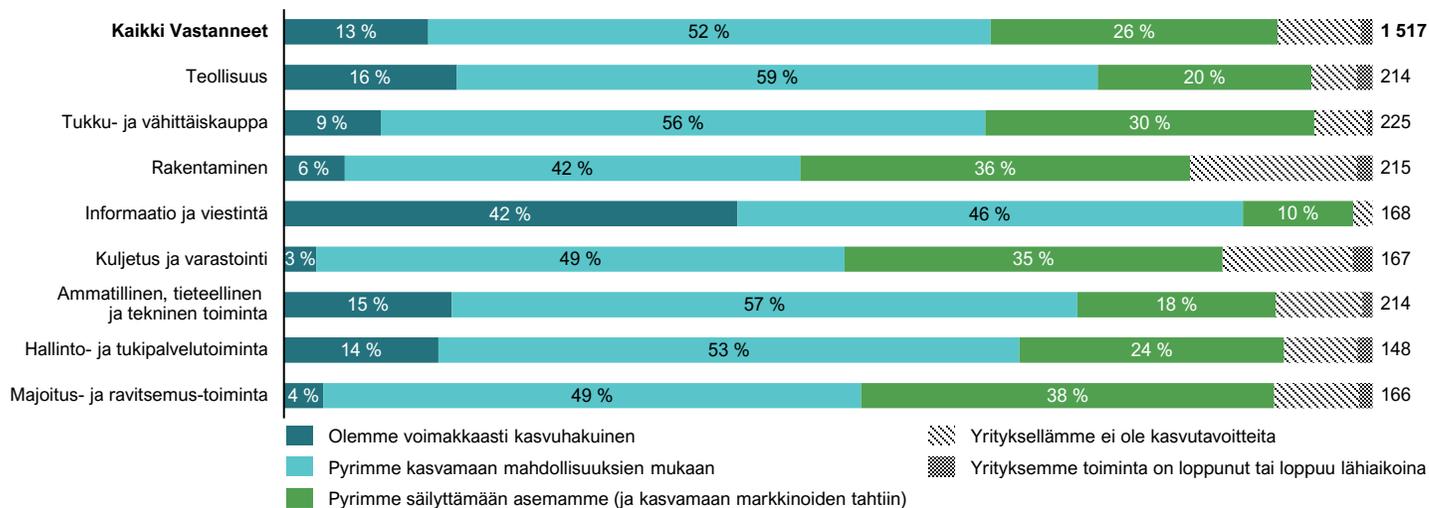
Arvioitu varojen kesto – Majoitus- ja ravitsemistoiminta
% vastanneista yrityksistä

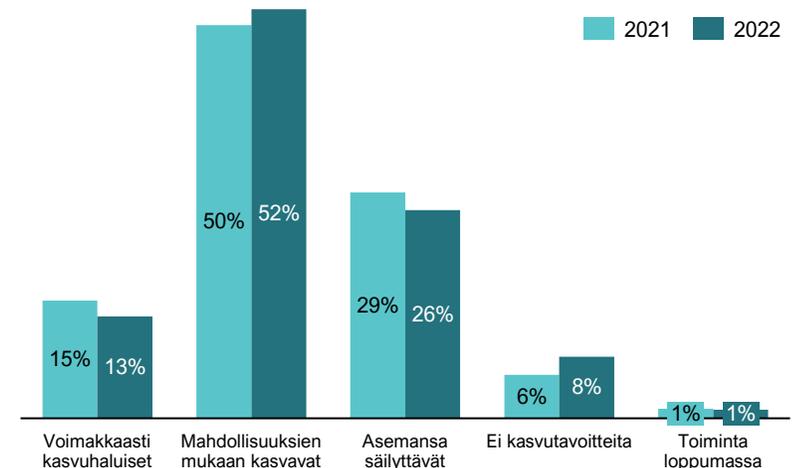
Liikevaihdon kasvua ajavat edelleen kasvuhakuiset yritykset – Voimakkaasti kasvuhakuiset yritykset painottuvat selkeästi luonteville toimialoille

- Yli viisi henkeä työllistävästä yrityksistä suurin osa on kasvuhalukkaita
 - Voimakkaasti kasvuhalukkaat yritykset painottuvat vahvasti luontaiselle **informaation ja viestinnän** toimialalle, jossa **88 %** yrityksistä ilmoittaa olevansa voimakkaasti kasvuhalukkaita tai haluavansa kasvaa mahdollisuuksien mukaan
 - Puolestaan **rakentamisen, kuljetuksen ja varastoinnin** sekä **majoitus- ja ravitsemustoiminnan** toimialoilla ainoastaan noin puolet yrityksistä on kasvuhalukkaita ja vain marginaalinen osuus näistä on voimakkaasti kasvuhalukkaita
- Koko otoksen kasvuhalukkuudessa on havaittavissa **pientä laantumista** verrattaessa viime vuoden tuloksiin
 - Voimakkaasti kasvuhalukkaita yhtiöitä on tänä vuonna kaksi prosenttiyksikköä viime vuotta **vähemmän**, yritysryhmän lieventäessä kasvutavoitteita ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien yritysten lisääntyessä samaiset kaksi prosenttiyksikköä
 - Asemansa säilyttävät yritykset ovat myös vähentyneet vuonna 2022, ja yritysjoukosta suurempi osa on tänä vuonna ilmoittanut olevansa **vailla kasvutavoitteita**

Yritysten kasvuhalukkuus toimialoittain
% Vastanneista yrityksistä

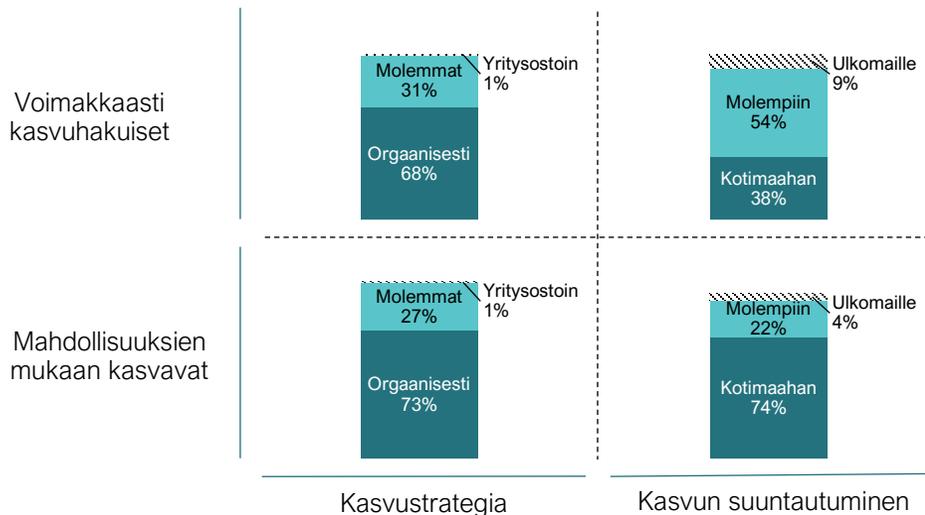
Yritysten kasvuhalukkuuden muutos*
% Vastanneista yrityksistä

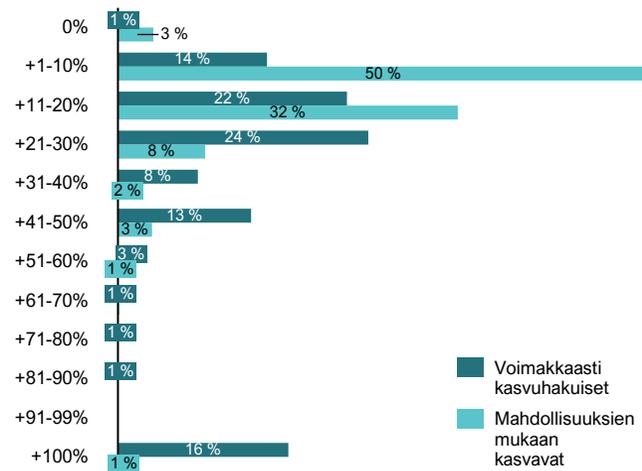
Kasvu painottuu vahvasti orgaaniseen kasvuun kotimaassa – Kasvuhaluukkailla yrityksillä on kuitenkin merkittävät kasvutavoitteet seuraavalle kolmelle vuodelle

- o Valtaosa kasvuhaluukkaista yrityksistä tavoittelee kasvua **orgaanisesti**, ja alle kolmasosa on sisällyttänyt myös yritysostot kasvustrategiaansa
- o Suurin osa kasvuhaluukkaista yrityksistä suuntaa kasvunsa kotimaahan. Poikkeuksena **voimakkaasti kasvuhakuiset** yritykset, joista **54 %** tähtää kasvunsa sekä kotimaahan, että ulkomaille
 - o Varsinkin **informaation ja viestinnän** sekä **teollisuuden** toimialoilla kasvua haetaan myös ulkomailta
- o Kasvuhaluukkaat yhtiöt tavoittelevat voimakasta vuosittaista kasvua seuraavan kolmen vuoden aikana
 - o **Mahdollisuuksien mukaan** kasvua tavoittelevista yrityksistä puolet tavoittelee **1-10 %** vuosittaista liikevaihdon kasvua, kun taas **voimakkaasti kasvuhaluukkailla** yrityksillä vuosittaiset kasvutavoitteet ovat vielä merkittävämpiä. Jopa **16 %** voimakkaasti kasvuhakuisista yrityksistä tavoittelee **100 %** vuosittaista kasvua seuraavan kolmen vuoden aikana

Kasvuhakuisten yritysten kasvustrategiat
% Vastanneista yrityksistä

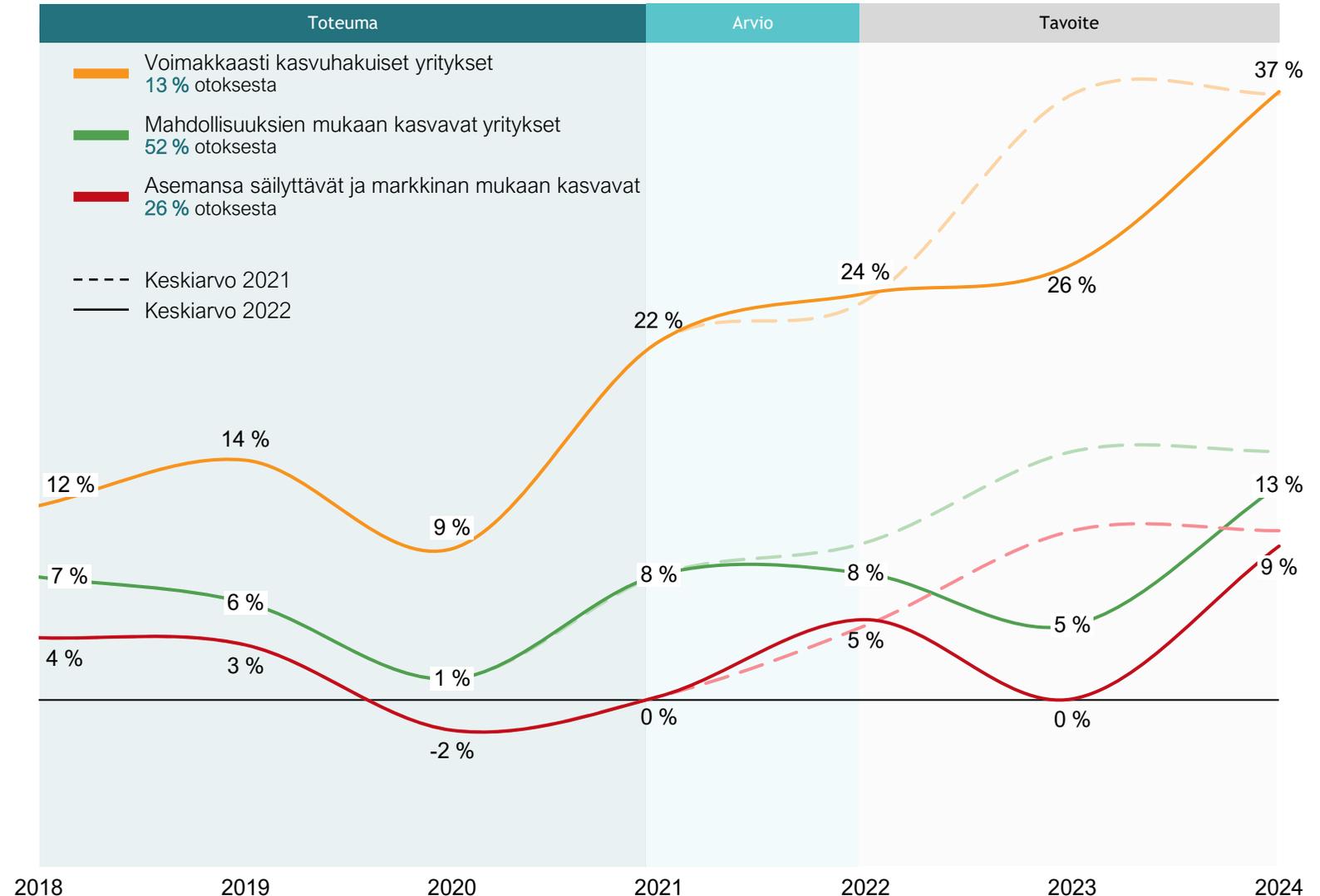

Kasvuhakuisten yritysten vuotuinen kasvutavoite seuraavalle kolmelle vuodelle
% Vastanneista yrityksistä

Voimakkaasti kasvuhakuiset yritykset arvioivat kasvun jatkuvan – yleisestikin kasvun näkymät keskipitkällä aikavälillä ovat positiiviset

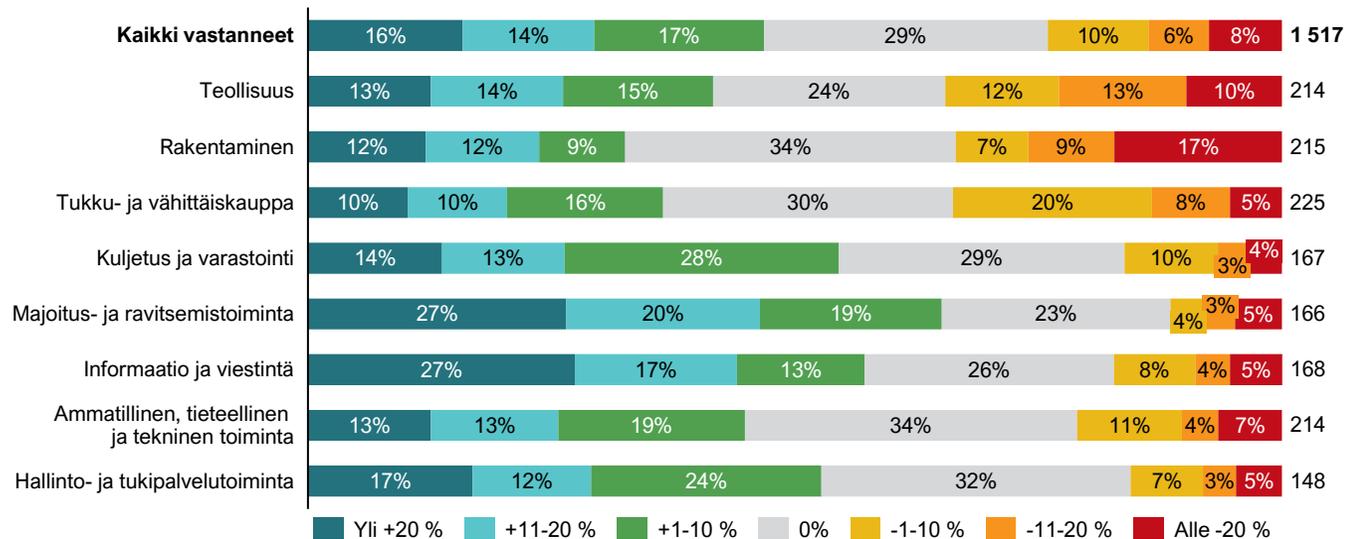
- Voimakkaasti kasvuhakuisissa yhtiöissä kasvu on ollut vuoden 2022 osalta ennakoitulla tasolla ja kasvun arvioidaan **jatkuvan hyvällä uralla** myös seuraavan kolmen vuoden ajan. Voimakkaasti kasvavilla yrityksillä odotukset ovat myös lähes samalla tasolla 2021 ennusteeseen nähden.
- Mahdollisuuksien mukaan kasvavissa yrityksissä liikevaihdon kasvun arvioidaan **hidastuvan merkittävästi** ensi vuoden aikana, mutta kasvun arvioidaan jatkuvan vuodesta 2024 eteenpäin. Kasvun arvioidaan kuitenkin jatkuvan positiivisena
- Asemansa säilyttävissä ja markkinoiden mukaan kasvavissa yrityksissä arviot ensi vuoden kasvun osalta ovat negatiiviset, ja **liikevaihdon arvioidaan pysyvän samalla tasolla** ensi vuoden aikana.
- Reaalisen kasvuoletuksen arvioiminen on **haastavaa** nykyisessä liiketoimintaympäristössä, ja korkea inflaatio voi painaa reaalisen kasvun negatiiviseksi suurimmassa osassa yrityksistä.

Tilaukertymän muutokset ovat viime vuoteen verrattuna olleet lähestulkoon kokonaan positiivisia

- Yritysten tilaukertymä on elpynyt vuoden takaisesta, ja **47 %** koko otoksesta arvioi tilaukertymän tällä hetkellä olevan suurempi kuin samaan aikaan viime vuonna. Lähes kolmasosa yrityksistä ilmoittaa kuitenkin kertymän pysyneen samalla tasolla vuoden takaiseen
- Suurimmat positiiviset muutokset näkyvät **majoitus- ja ravitsemistoiminnan** toimialalla koronarajoituksen helpotuttua vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Toimialan kaikista yrityksistä **65 %** arvioi muutoksen olevan positiivinen ja peräti **27 %** arvioi muutoksen olevan yli 20 % vuoden takaisesta
- Toimialakohtaisessa vertailussa suurin negatiivinen muutos on **teollisuuden** toimialalla, jossa **35 %** yrityksistä sanoo tilaukertymän muutoksen olevan negatiivinen
- Ainoa toimiala, jossa suurempi osa yrityksistä on ilmoittanut negatiivista muutosta, on **rakentamisen** toimiala. Toimialalla 34 % yritysjoukosta arvioi muutoksen olevan negatiivinen, kun taas 33 % arvioi muutoksen olevan positiivinen ja 34 % ettei tilaukertymässä ole muutosta. Muutos vuoden takaiseen on siis käytännössä erittäin pieni

Tilaukertymän vuosittainen muutos 2021 - 2022
% Vastanneista yrityksistä

Suurimmat muutokset toimialoittain
% Vastanneista yrityksistä

65 %

Arvioi tilaukertymän muutoksen olevan positiivinen

35 %

Arvioi tilaukertymän muutoksen olevan negatiivinen

17 %

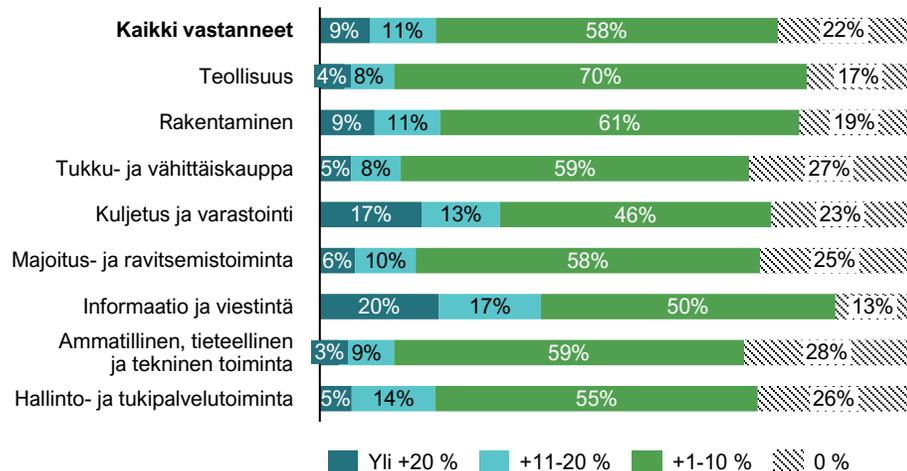
Arvioi tilaukertymän muutoksen olevan alle -20 % vuoden takaisesta

Investoinneille ennakoidaan pientä kasvua ensi vuodelle – Suurin osa kohdistuu edelleen kotimaahan ja aineellisiin investointeihin

- Investoinnit jatkavat edelleen kasvu-uralla
 - Kasvu on kuitenkin **hidastunut**, ja valtaosa yrityksistä ennustavat investointien **pysyvän samalla tasolla** ensi vuonna
 - Suurinta investointien kasvua ennustavat **informaation ja viestinnän, teollisuuden** sekä **majoitus- ja ravitsemistoiminnan** toimialat
 - Rakentamisen** toimialalla investoinnit kasvavat vähiten, niiden pysyessä lähes samalla tasolla
- Investoinneista suurin osa on edelleen aineettomia ja ainoastaan vajaalla kymmenesosalla on ulkomaille kohdistuvia investointeja
 - Poikkeuksena **informaation ja viestinnän** toimiala, jossa **30 %** yhtiöistä arvioi investointien koostuvan ainoastaan aineettomista investoinneista ja yli **29 %:lla** yrityksistä on ulkomaille kohdistuvia investointeja

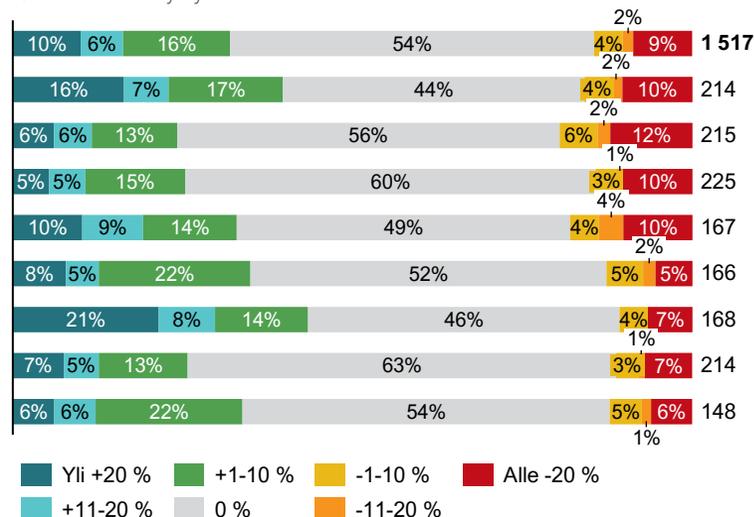
Investoinnit suhteessa liikevaihtoon 2022

% Vastanneista yrityksistä

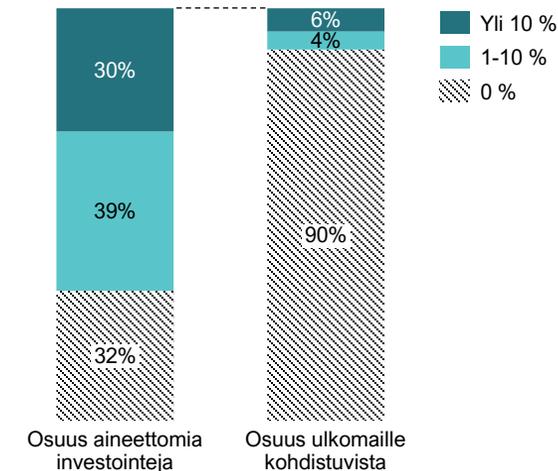
Investointien muutos 2023

% Vastanneista yrityksistä

Investointien jakaantuminen

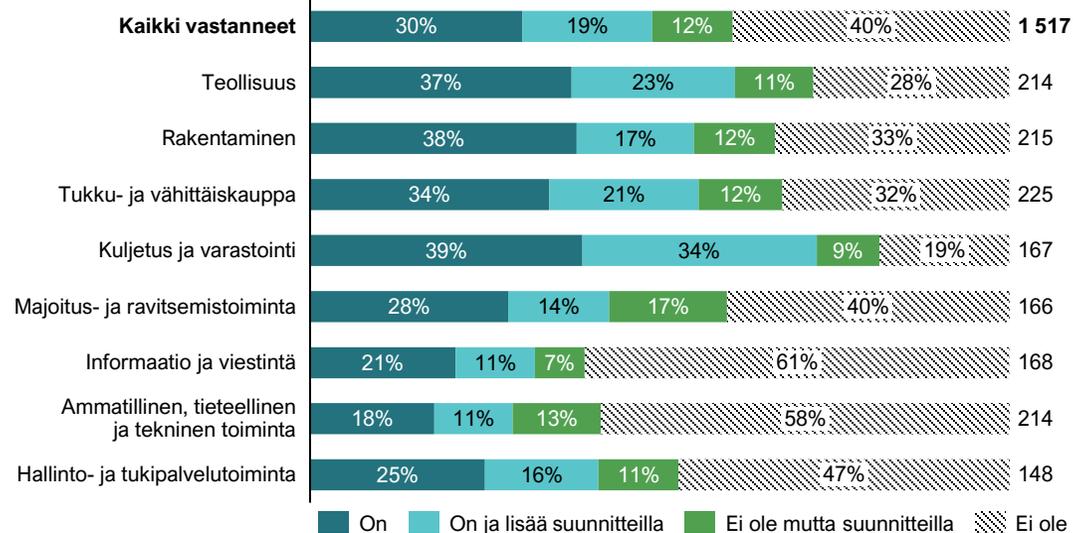
% Vastanneista yrityksistä

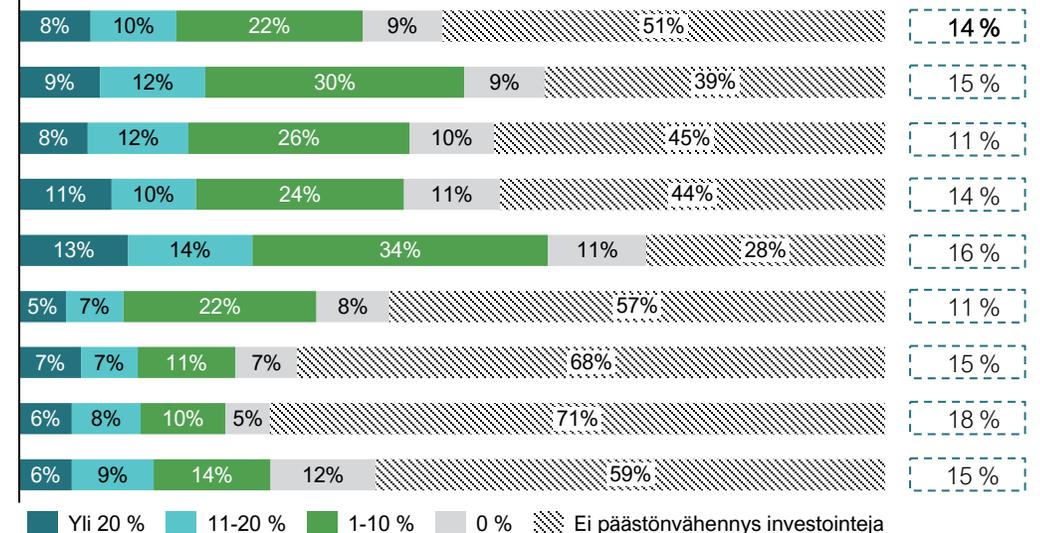
Noin kolmasosa yrityksistä suunnittelee päästönvähennys investointeja – Uskovat niiden vähentävän kokonaispäästöjä seuraavan viiden vuoden aikana

- o Kaikista vastanneista yrityksistä **lähes puolet** on viimeisen kahden vuoden aikana tehnyt investointeja, joiden tarkoitus on vähentää liiketoiminnasta aiheutuvia päästöjä
 - o **Kuljetuksen ja varastoinnin** toimialalla peräti **72 %** yrityksistä ilmoittaa tehneensä päästönvähennys investointeja ja **43 %** yrityksistä on suunnitellut näitä myös tulevaisuudelle.
 - o **Ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan** sekä **informaation ja viestinnän** toimialoilla ainoastaan kolmasosa yrityksistä on suorittanut päästönvähennys investointeja ja ainoastaan noin viidesosa on suunnitellut näitä tulevaisuuteen
- o Päästövähennysinvestointeja suorittavat yritykset ovat arvioineet investointien vähentävän yrityksen kokonaispäästöjä keskimäärin **14 %** seuraavan viiden vuoden aikana
 - o Päästöintensiivisellä **kuljetuksen ja varastoinnin** toimialalla päästönvähennys investointeja suorittaneet yritykset arvioivat vähennysten olevan lähemmäs **16 %** kokonaispäästöistä
- o Päästövähennysinvestoinnit ovat kuitenkin edelleen pieni osa yritysten kokonaisinvestoinneista
 - o **48 %** päästönvähennys investointeja suorittavista yrityksistä sanovat niiden muodostavan ainoastaan **alle 10 %** yrityksen kokonaisinvestoinneista

Päästövähennysinvestoinnit viimeisen kahden vuoden aikana
% Vastanneista yrityksistä

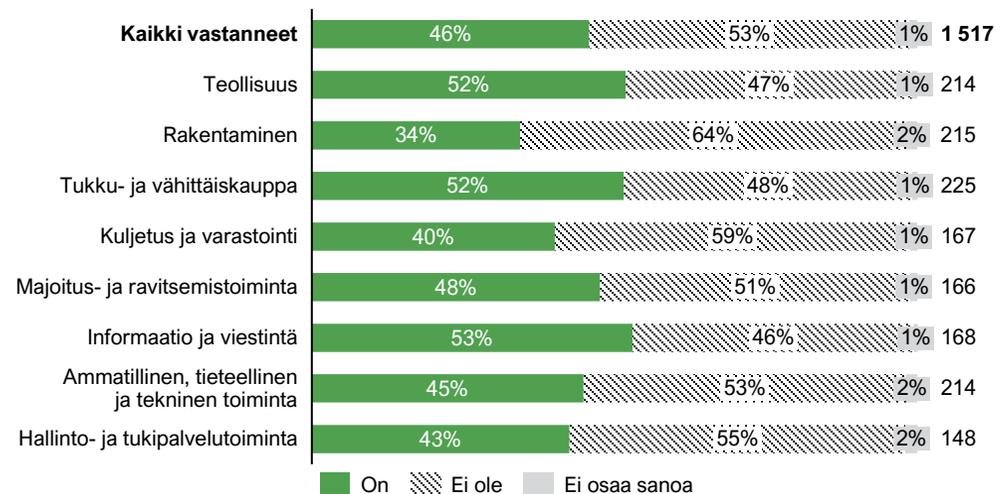
Kokonaispäästöjen vähennykset seuraavat viisi vuotta
% Vastanneista yrityksistä

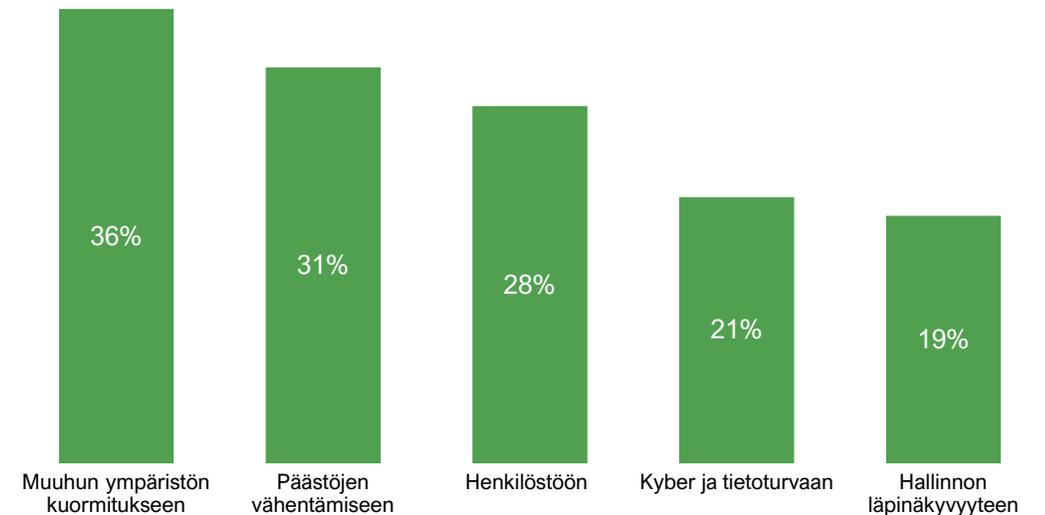
Lähes puolella yrityksistä on konkreettisia vastuullisuuteen liittyviä tavoitteita – Suurin osa tavoitteista liittyy ympäristön kuormitukseen

- Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet näkyvät selvästi läpi yrityskenän. Koko otoksen yrityksistä **46 %** on asettanut konkreettisia vastuullisuuteen liittyviä tavoitteita
 - Vaikka tavoiteasetanta jakautuu suhteelliseen tasaisesti, jokaiselle toimialalle löytyy vielä joitakin eroavaisuuksia. **Teollisuuden, tukku- ja vähittäiskaupan** sekä **informaation ja viestinnän toimialoilla** yli puolet yrityksistä ilmoittavat asettaneensa tavoitteita
 - Toimialavertailun häntäpäädystä löytyy puolestaan **rakentamisen** toimiala, jossa ainoastaan **34 %** yrityksistä on asettanut vastuullisuuden tavoitteita
- Vastuullisuuteen asetetuista tavoitteista suosituin on **muuhun ympäristön kuormitukseen** (esim. energiaan, jätteisiin sekä veden- ja maankäyttöön) tähtäävät tavoitteet. Myös **päästöjen vähentämistä** tavoittelevat lähes kolmasosa tavoitteita asettaneista yrityksistä
 - Tavoitteet jakautuvat myös hyvin luonnollisesti toimialojen kesken. **Teollisuuden** sekä **tukku- ja vähittäiskaupan** toimialat tähtäävät selkeästi ympäristön kuormituksen ja päästöjen vähentämisen investointeihin, kun puolestaan **informaation ja viestinnän** toimiala on kiinnittänyt enemmän huomiota henkilöstöön sekä kyber- ja tietoturvaan liittyviin tavoitteisiin

Yritysten vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet toimialoittain
% Vastanneista yrityksistä

Vastuullisuuden osa-alueet, joihin tavoitteet liittyvät
% Yrityksistä, joilla on vastuullisuuteen liittyviä tavoitteita

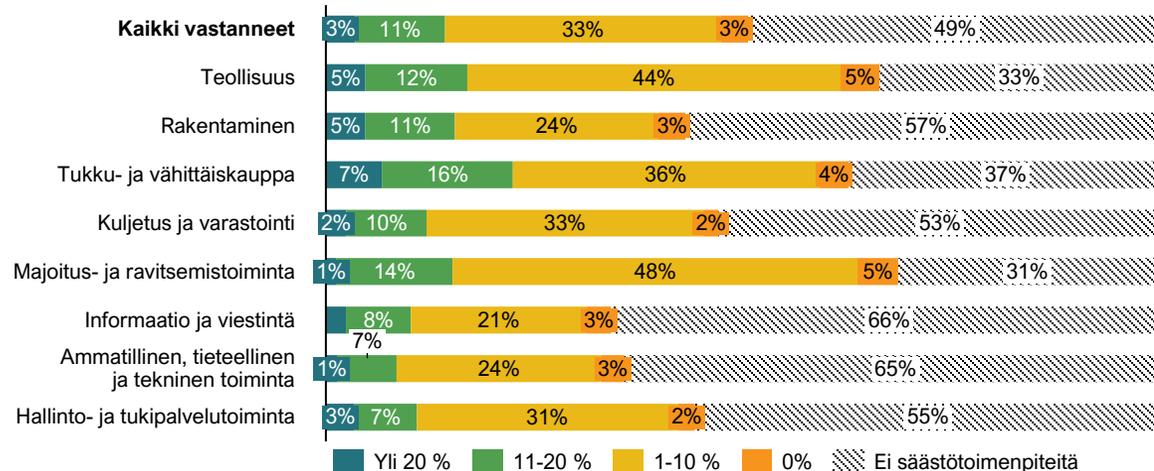

Yli puolella yrityksistä on aktiivisia sähkön säästötoimenpiteitä liittyen energian viimeaikaiseen hinnan nousuun

- PK-yrityskenttä on reagoinut viimeaikaiseen energian hinnan nousuun
 - Koko otoksesta **50 %** sanoo ryhtyneensä aktiivisiin sähkön säästötoimenpiteisiin
 - Säästötoimenpiteet näkyvät erityisesti energiaintensiivisillä **teollisuuden, tukku- ja vähittäiskaupan** sekä **majoituksen ja ravitsemisen** toimialoilla
- Eniten hyödynnetyt säästötoimenpiteet ovat **huoneen lämpötilan säätäminen** ja **valaistuksen vähentäminen**, joita yli puolet säästötoimenpiteisiin ryhtyneistä yrityksistä käyttävät
 - Valaistusta on vähentänyt erityisesti **tukku- ja vähittäiskauppa** sekä **hallinto- ja tukipalvelutoiminta**, joissa **75 %** toimenpiteisiin ryhtyneistä yrityksistä ovat vähentäneet valaistusta viime vuoden aikana.
 - Huoneen lämpötilan säätämiseen on ryhtynyt puolestaan lähes kaksi kolmasosaa säästötoimenpiteisiin ryhtyneistä yrityksistä **kuljetuksen ja varastoinnin** sekä **hallinnon- ja tukipalvelutoiminnan** toimialoilla.
 - **43 %** säästötoimenpiteisiin ryhtyneistä yhtiöistä on käynnistänyt energiatehokkuuteen tähtäviä investointeja kriisin myötä
- **14 %** vastanneista arvioi kykenevänsä säästämään yli 10% sähkönkulutuksestaan

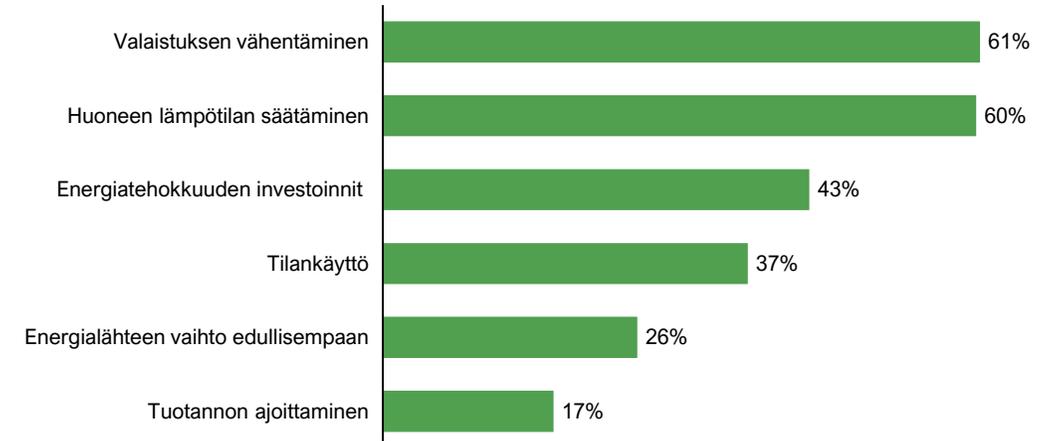
Sähkön säästöpotentiaali aktiivisilla säästötoimenpiteillä

% Vastanneista yrityksistä

Yritysten aktiiviset sähkön säästämistoimenpiteet

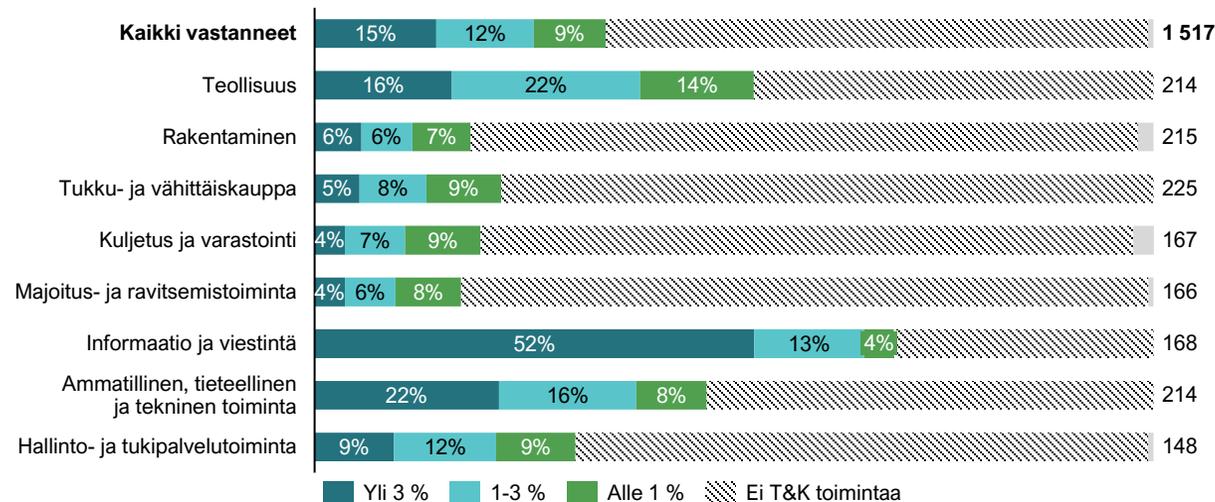
% Yrityksistä, joilla on aktiivisia sähkön säästämistoimenpiteitä

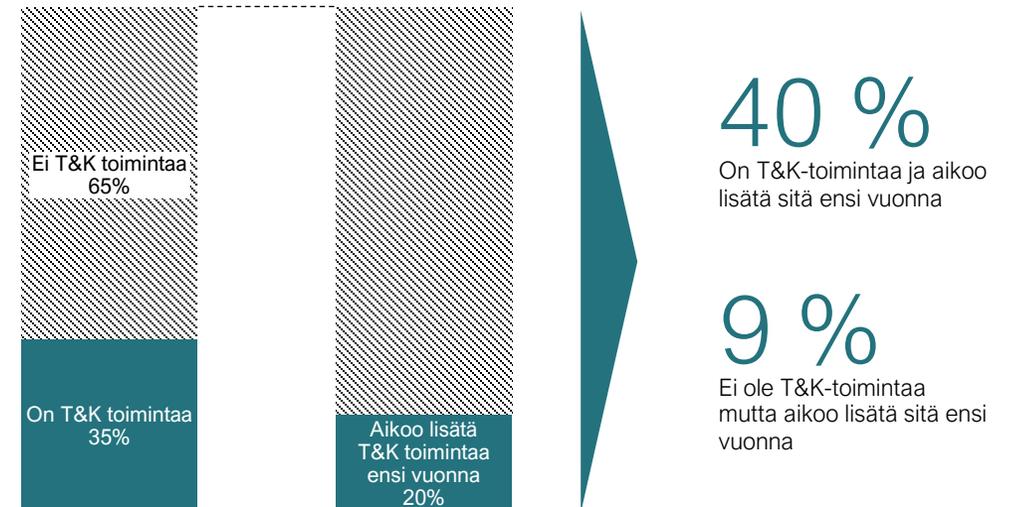
T&K-toimintaa harjoittavat yritykset painottuvat edelleen vahvasti luontaisille toimialoille – 20 % ilmoittaa lisäävänsä panostusta vuoden 2023 aikana

- T&K-toiminnan kasvu on pysähtynyt ja osuus T&K-toimintaa harjoittavista yrityksistä on **pysynyt lähes samana** viime vuoteen verrattuna
 - Kasvun ennustetaan kuitenkin jatkuvan taas ensi vuonna, **20 %** yrityksistä ilmoittaa lisäävänsä T&K toimintojaan vuoden 2023 aikana
 - T&K-toimintaa jo tänä vuonna harjoittavista yrityksistä **40 %** on lisäämässä toimintaa myös ensi vuonna, kun taas **9 %** yrityksistä, joilla ei vielä ole T&K toimintaa on aloittamassa panostukset ensi vuoden puolella
- Aikaisempien kierrosten mukaan on hyvä huomioida, että T&K-toimintaa harjoittavat yritykset painottuvat vahvasti luontaisille **informaation ja viestinnän, teollisuuden** sekä **ammattillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan** toimialoille
 - Etenkin informaation ja viestinnän toimialalla yli puolet kaikista yrityksistä panostavat **yli 3 %** liikevaihdostaan T&K toimintaan
- Yhtiöiden harjoittaessa T&Ktoimintaa on panostus usein merkittävä
 - Kaikista T&K-toimintaa harjoittavista yrityksistä **42 %** investoi yli 3 % liikevaihdostaan toimintaan

T&K-toiminnan osuus liikevaihdosta
% Vastanneista yrityksistä

T&K-toiminnan kehitys tutkituissa yrityksissä
% Vastanneista yrityksistä

Arvoketjuihin on tehty muutoksia viimeisen kahden vuoden aikana – Suurin osa on hankkinut vaihtoehtoisia toimittajia ja parantanut tiedonkulkua heidän kanssaan

Toimiala

Arvoketjujen muutokset vuosina 2020 – 2022

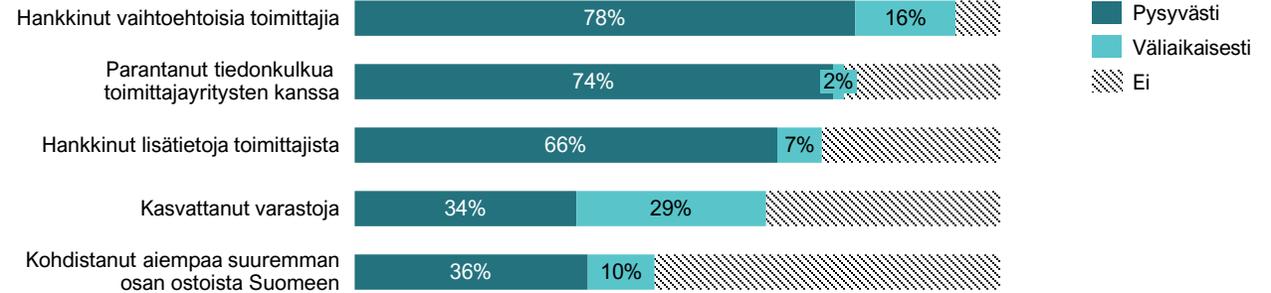
Tehdyt muutokset

% Vastanneista yrityksistä, jotka ovat tehneet muutoksia

27 %

On tehnyt muutoksia

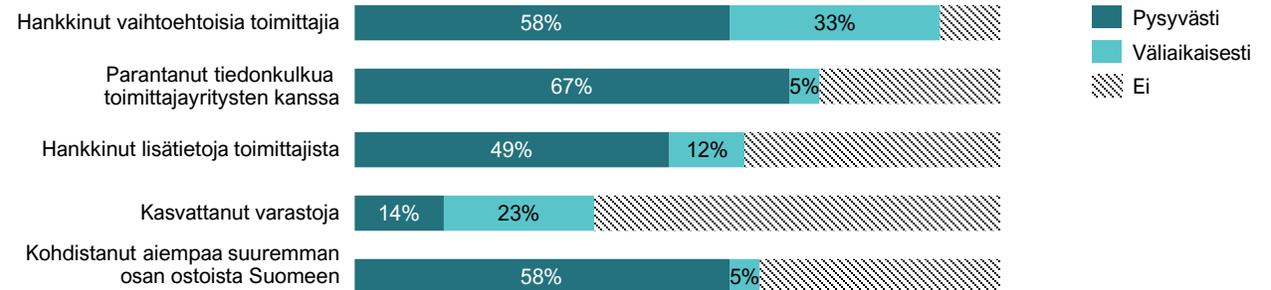
28 %

On tehnyt muutoksia

20 %

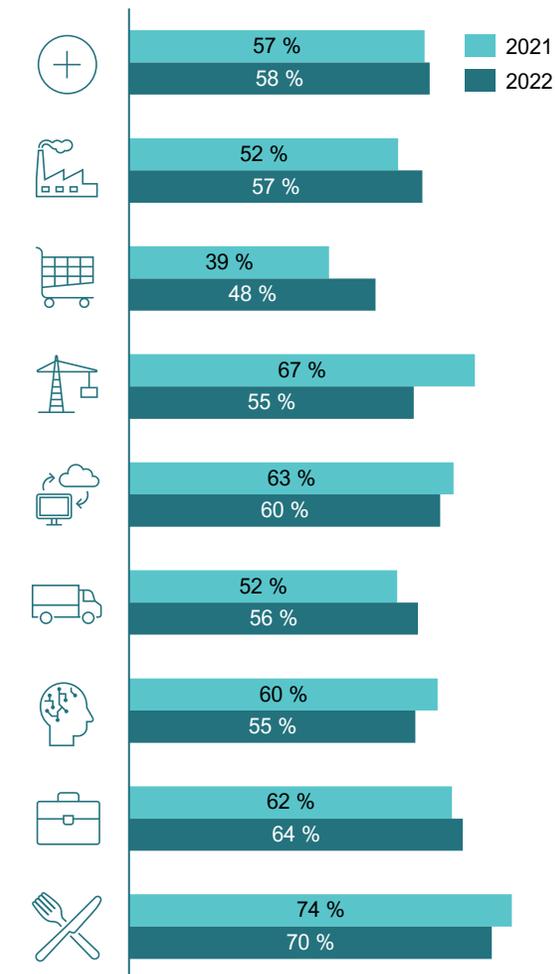
On tehnyt muutoksia

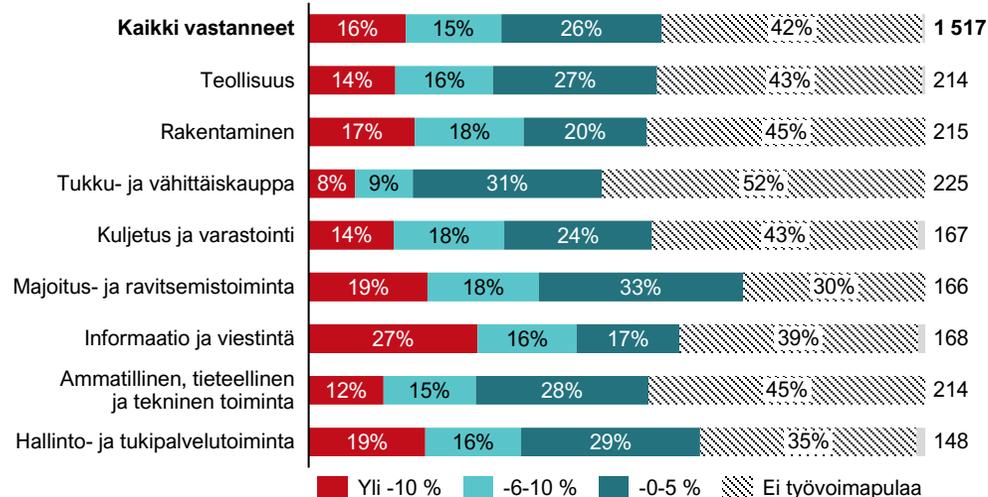
Työvoimapula on edelleen vuoden takaisella voimakkaalla tasolla jatkaen yritysten kasvun hidastamista

- Työvoimapula on pysynyt lähes samalla tasolla vuoden 2021 syksyyn verrattuna, pulaa kokevien yritysten osuuden ollessa nyt **57 %**
 - Työvoimapula on vuoden aikana lisääntynyt erityisesti **tukku- ja vähittäiskaupan** sekä **teollisuuden** toimialoilla, pulan selvästi lievennettyä **rakentamisen** toimialalla
 - Voimakkaimpana työvoimapula näkyy edelleen **majoituksen- ja ravitsemustoimen** toimialalla, jossa noin **70 %** yrityksistä kertoo kokevansa työvoimapulaa. 37 % toimialan yrityksistä ilmoittaa pulan olevan **normaalitason ylläpitämisen este**
- Lähes puolelle yrityksistä työvoimapula on **kasvun este** sen kohdistuessa erityisesti **suorittaviin tehtäviin**
- Työvoimapula vaikuttaa myös merkittävästi yritysten liikevaihtoon, vaikutuksen ollessa yli **-10 %** yrityksen liikevaihtoon **16 %** kaikista vastanneista yrityksistä. Suuret vaikutukset liikevaihtoon näkyvät myös vaikutuksena yrityksen liiketoimintaan, sen ollessa normaalitason ylläpitämisen este **17 %:lle** kaikista vastanneista yrityksistä

Työvoimapulaa kokevien yritysten muutos % Vastanneista yrityksistä

Työvoimapulan vaikutus liikevaihtoon % Vastanneista yrityksistä

Vaikutus liiketoimintaan % Vastanneista yrityksistä

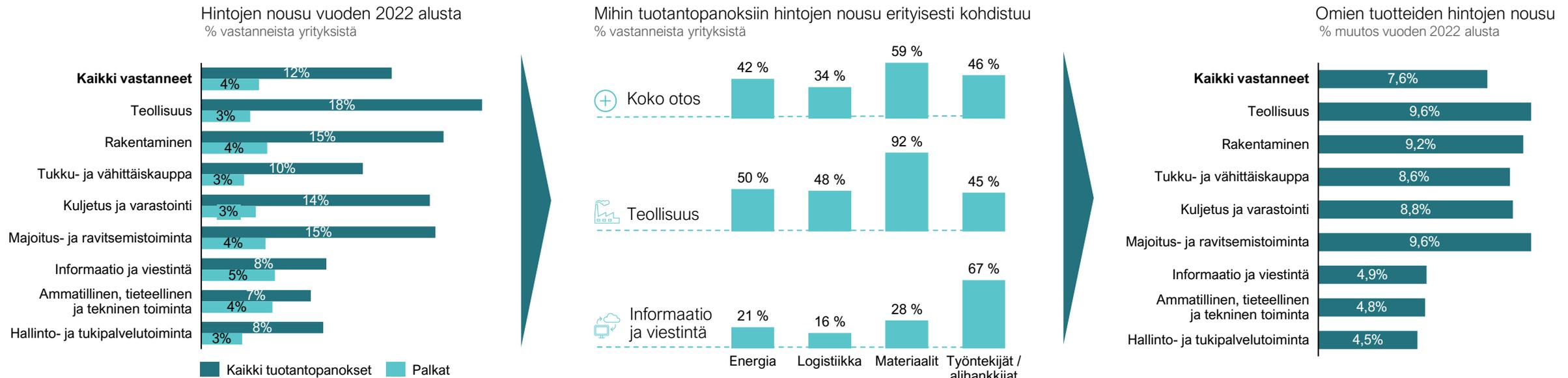

Työvoimapulan kohdistuminen % Vastanneista yrityksistä

Tuotantopanosten hinnat ovat nousseet voimakkaasti vuoden 2022 aikana, paine kohdistuu vahvasti myös energian hintaan ja työntekijöihin

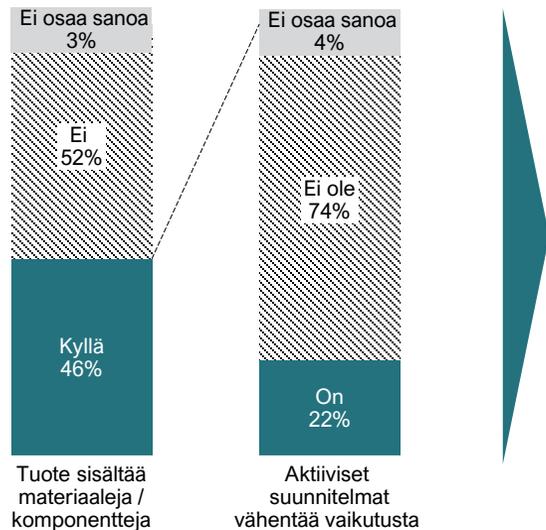
- Tuotantopanosten korkeat hinnat jatkavat **voimakasta nousua** vuoden 2022 aikana
 - Keskimäärin yritykset ilmoittavat tuotantopanosten hintojen nousseen jo **12 %** vuoden alusta
 - Korkea nousu näkyy etenkin **teollisuuden** ja **rakentamisen** toimialoilla, joissa nousu kohdistuu erityisesti materiaaleihin ja raaka-aineisiin
- Tuotantopanosten hintojen nousu kohdistuu vahvasti myös energian hintaan, johon **42 %** yrityksistä kertoo hintojen nousun kohdistuvan
- Hintojen nousun myötä yritykset ovat myös joutuneet nostamaan työntekijöidensä palkkoja keskimäärin **3,7 %** tämän vuoden aikana
 - Varsinkin **informaation ja viestinnän** sekä **ammattillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan** toimialoilla on hintojen nousu kohdistunut erityisesti työntekijöihin ja alihankkijoihin, toimialojen nostaessa palkkoja lähes **5 %** vuoden aikana
- Yritykset ovat kuitenkin joissain määrin onnistuneet siirtämään tuotantopanosten hintojen nousun myös kuluttajiin, eikä kannattavuudessa tai käyttökatteessa näy merkittäviä negatiivisia muutoksia. Keskimäärin yritykset ovat nostaneet tuotteidensa hintoja **7,6 %** vuoden alusta

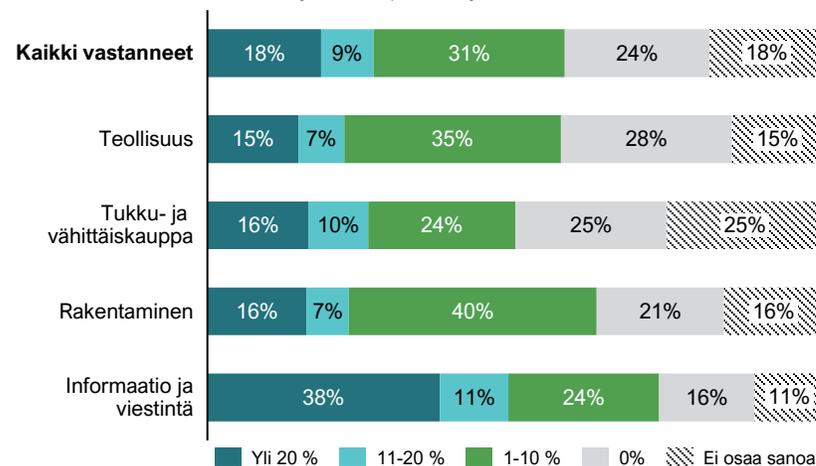
Kiinan ja Taiwanin vaikutus arvoketjuihin on kiistämätön – Vaikutuksen vähentämistä on vaikea arvioida, mutta kustannus lienee merkittävä

- Yrityksistä **alle viidesosa** on toistaiseksi kartoittanut Kiinan ja Taiwanin vaikutusta arvoketjuissaan
 - Vaikutus arvoketjuihin on kuitenkin merkittävä. Lähes puolella yrityksistä on tuotteita, jotka sisältävät Kiinasta tai Taiwanista tulleita materiaaleja tai komponentteja
 - Etenkin teknologiapainoisella **informaation ja viestinnän** toimialalla **40 %** yrityksistä ilmoittaa yli viidesosan kriittisistä komponenteistaan tulevan Kiinasta tai Taiwanista
- Yli viidesosalla** yrityksistä, jonka tuotteet sisältävät Kiinasta / Taiwanista tulevia materiaaleja tai komponentteja, on aktiivisia suunnitelmia vähentää Kiinan ja Taiwanin vaikutusta arvoketjuissaan
 - Vähentäminen ei kuitenkaan ole halpaa. **Kolmasosa** yrityksistä sanoo lopputuotteen kustannusvaikutuksen olevan **yli 10 %**, jos se joutuisi korvaamaan Kiinasta ja Taiwanista tulevat kriittiset komponentit
 - 28 %** yrityksistä eivät puolestaan usko löytävänsä vaihtoehtoisia toimittajia Kiinasta ja Taiwanista tuleville kriittisille komponenteille.

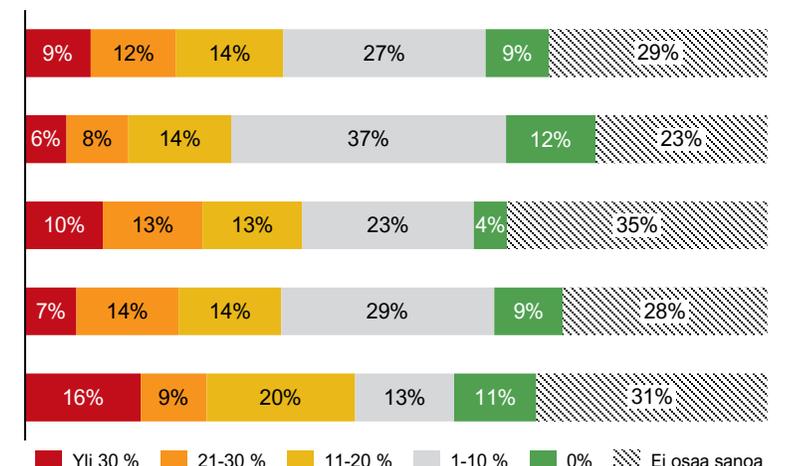
Kiinan / Taiwanin vaikutus arvoketjuihin
% Vastanneista yrityksistä

Kiinasta / Taiwanista tulevien kriittisten komponenttien osuus
% Yrityksistä, jonka tuotteet sisältävät Kiinalaisia / Taiwanilaisia materiaaleja tai komponentteja

Kustannusvaikutus lopputuotteeseen komponenttien korvaamisesta
% Vastanneista yrityksistä

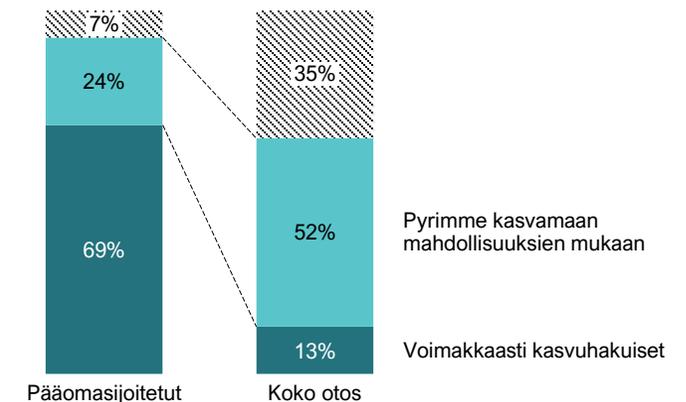

Pääomasijoitetut yhtiöt tavoittelevat selkeästi korkeampaa kasvua – Kasvun pohjana vahvat panostukset investointeihin ja T&K-toimintaan

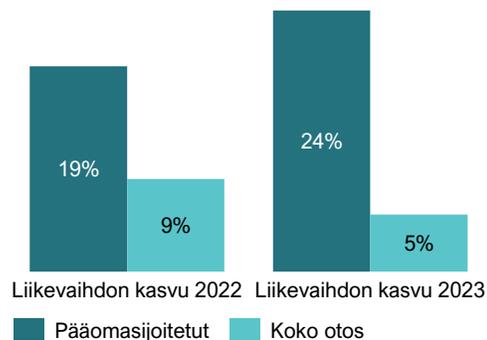
- Pääomasijoitetuilla yhtiöillä liikevaihdon arvioitu kasvu vuodelle 2022 ja 2023 on selkeästi koko otosta **korkeammalla** tasolla
- Pääomasijoitettujen yritysten korkeat kasvuarvot näkyvät selvästi myös yritysten kasvuhakuisuudessa. Pääomasijoitetuista yrityksistä jopa **69 %** on ilmoittanut olevansa **voimakkaasti kasvuhakuisia**. Osuus on merkittävästi koko otoksen vastaavaa lukua suurempi
- Käyttökateen suhteen pääomasijoituksen saaneiden yritysten arvot vuodelle 2022 ovat selkeästi koko otosta matalampia, mutta kannattavuuden **vahva kasvuennuste** tuo käyttökateen jopa korkeammalle tasolle vuonna 2023
- Myös investointien ja T&K toiminnan korkeassa määrässä näkyy **selvä korrelaatio** pääomasijoitettujen yhtiöiden kanssa. Sekä investoinnit suhteessa liikevaihtoon, että T&K-toimintaa harjoittavien yritysten osuus on yli puolet suurempi pääomasijoitetuissa yrityksissä koko otokseen verrattuna

Pääomasijoitettuja: **54** Koko otos: **1517**

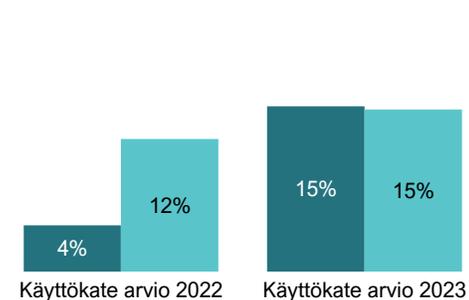
Kasvuhakuisten yritysten osuus
% Vastanneista yrityksistä

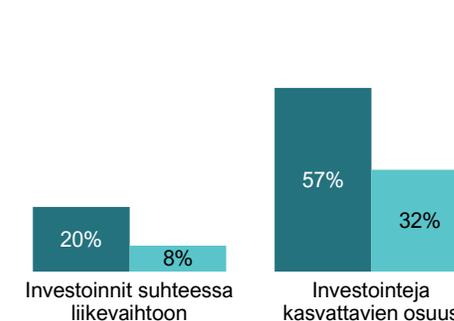
Liikevaihdon arvioitu kasvu vuonna 2022 ja 2023
% Vastanneista yrityksistä

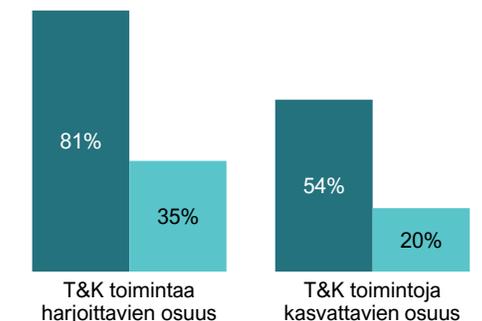
Kannattavuuden arvioitu muutos vuonna 2022 ja 2023
% Vastanneista yrityksistä

Investoinnit suhteessa liikevaihtoon ja niiden kasvu
% Vastanneista yrityksistä

T&K toimintaa harjoittavien yritysten osuus ja T&K:n kasvu
% Vastanneista yrityksistä

Liitteet

Tesi

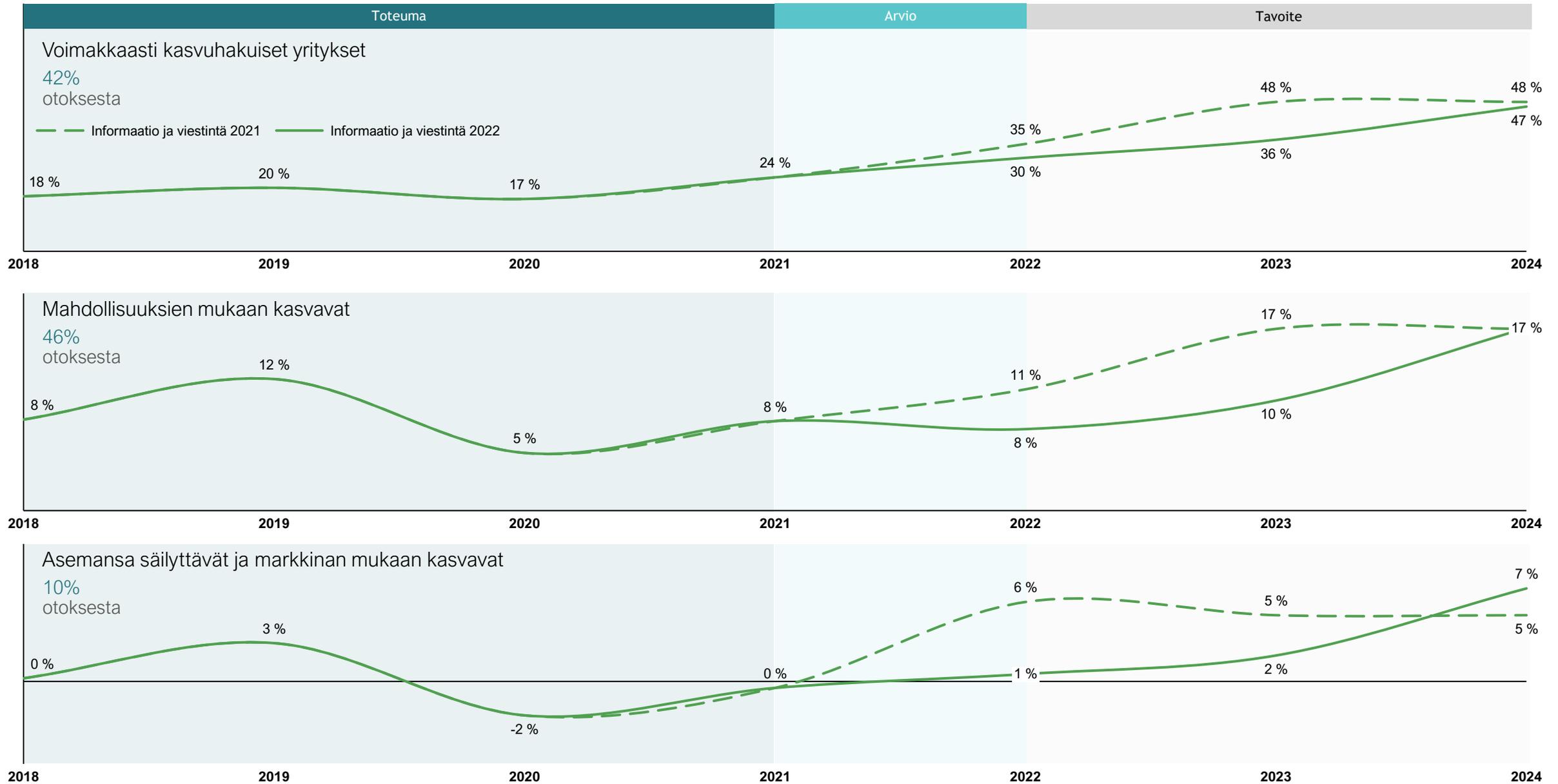
Teollisuudessa voimakkaasti kasvuhakuiset yritykset ovat nostaneet tavoitteitaan

Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa tavoitteet ovat laskeneet selkeästi viime vuodesta

Informaation ja viestinnän pitkäaikaiset kasvutavoitteet ovat pysyneet korkealla tasolla

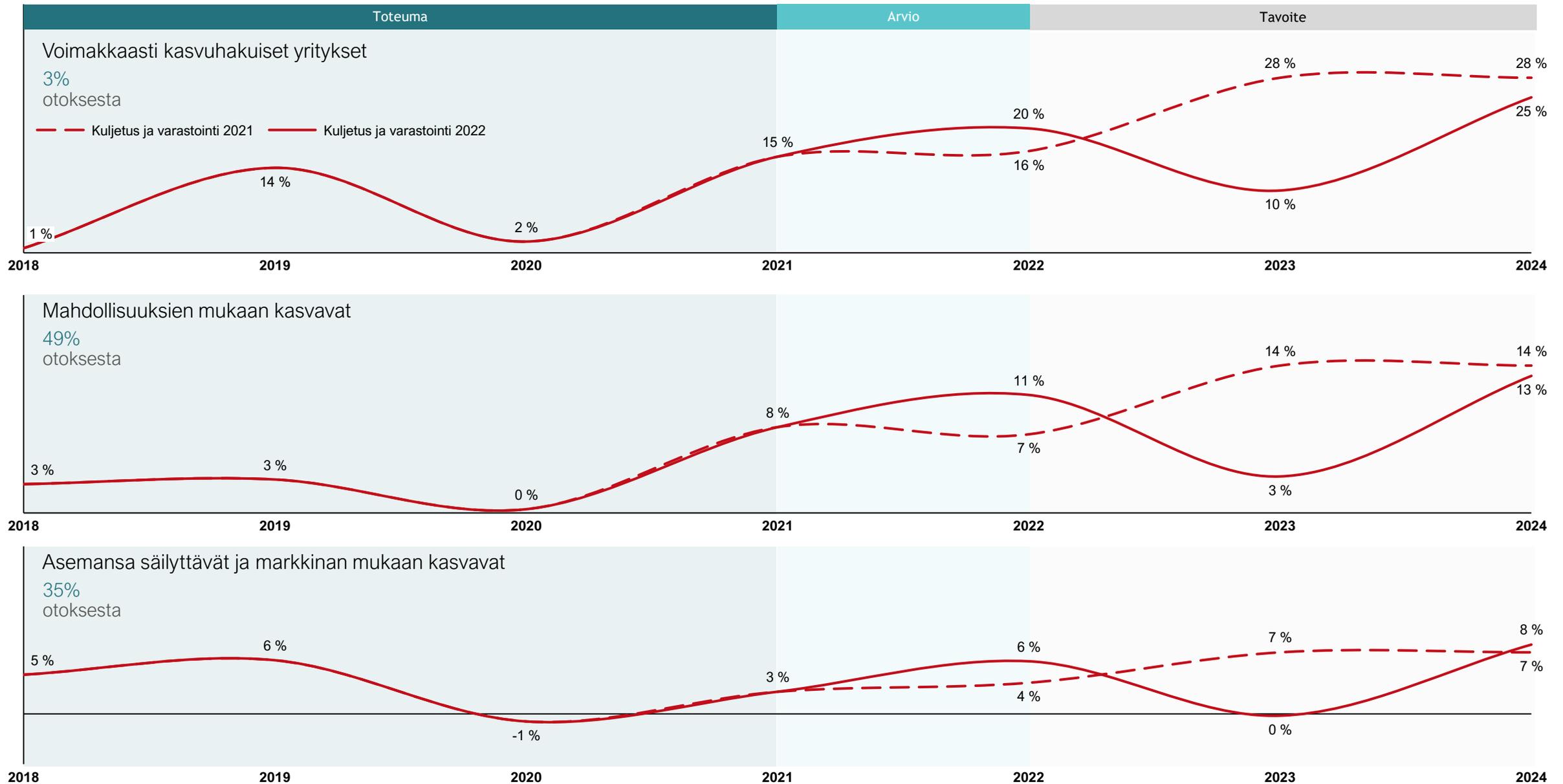
Rakentamisen toimialalla ensi vuoden näkymät ovat synkentyneet

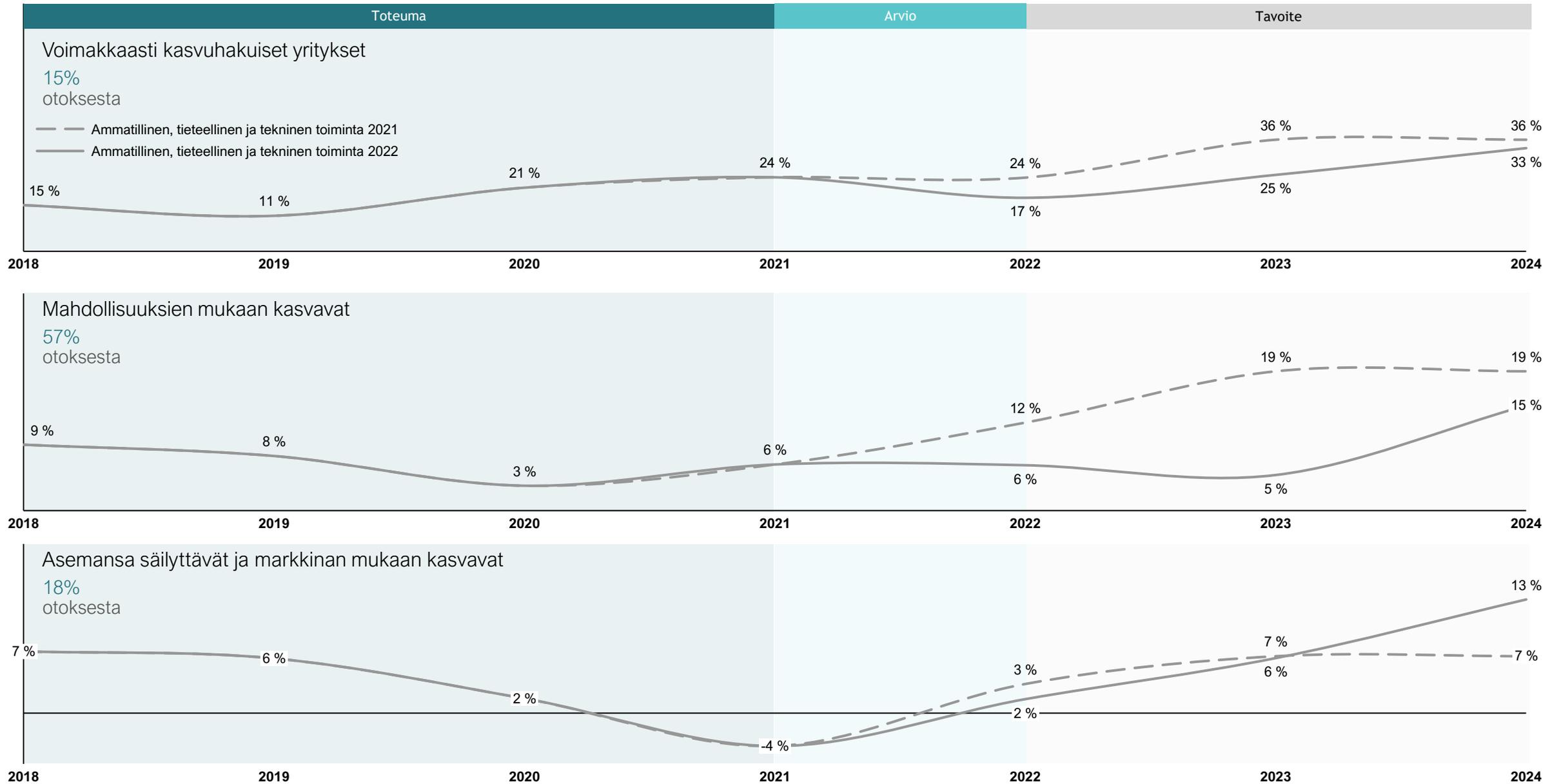
Tukku- ja vähittäiskaupalla keskipitkän aikavälin tavoitteet ovat pysyneet ennallaan

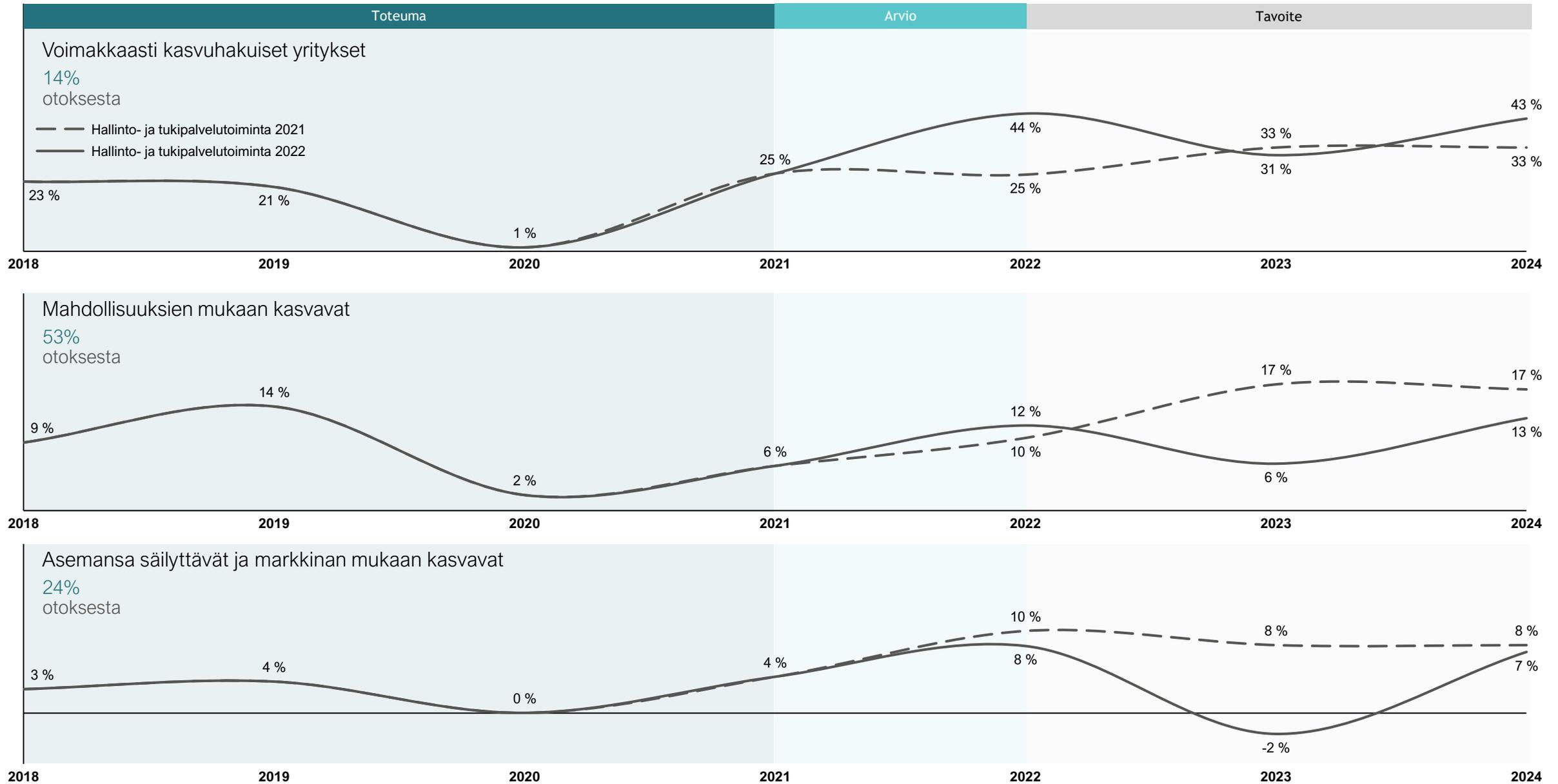
Kuljetuksen ja varastoinnin toimialan ennusteet seuraavat koko otoksen trendiä

Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta on jäänyt viime vuoden tavoitteista

Hallinto- ja tukipalvelutoiminnan toimialalla tämä vuosi on ollut ennusteita parempi

Kyselyn tarkoitus ja mahdolliset rajoitukset

Kyselyn tarkoitus ja tausta

Kyselyllä pyritään selvittämään pk-yritysten taloudellista tilaa ja tämän hetkisen kriisin vaikutuksia suomalaisiin yrityksiin keskittymällä neljään teemaan:

- Mitkä ovat yritysten taloudellisen tilanteen ja tulevaisuuden odotukset?
- Kuinka yritykset ovat reagoineet kriisiin?
- Millaisia operatiivisia vaikeuksia yrityksillä on, esim. toimitusketjujen osalta?
- Miten yritykset näkevät kestävyysinvestoinnit?

Tämä raportti sisältää kyselyn 6. kierroksen tulokset ja on jatkoa [20.4.2020](#), [17.6.2020](#), [8.12.2020](#), [1.4.2021](#) ja [19.1.2022](#) julkaistuille raporteille, jotka löytyvät:

Löydät nämä aiemmat tutkimukset (aiemmin pk-yrityskyselyinä tunnetut) [kotisivujemme raporttipankista](#).

Datat löytyvät myös ladattavassa ja interaktiivisessa muodossa. Huomioithan, että valitset vasemmasta laidasta kierroksen tulokset filteriksi.

https://survey.taloustutkimus.fi/dashboard/yrityspulssi_avoin_6/

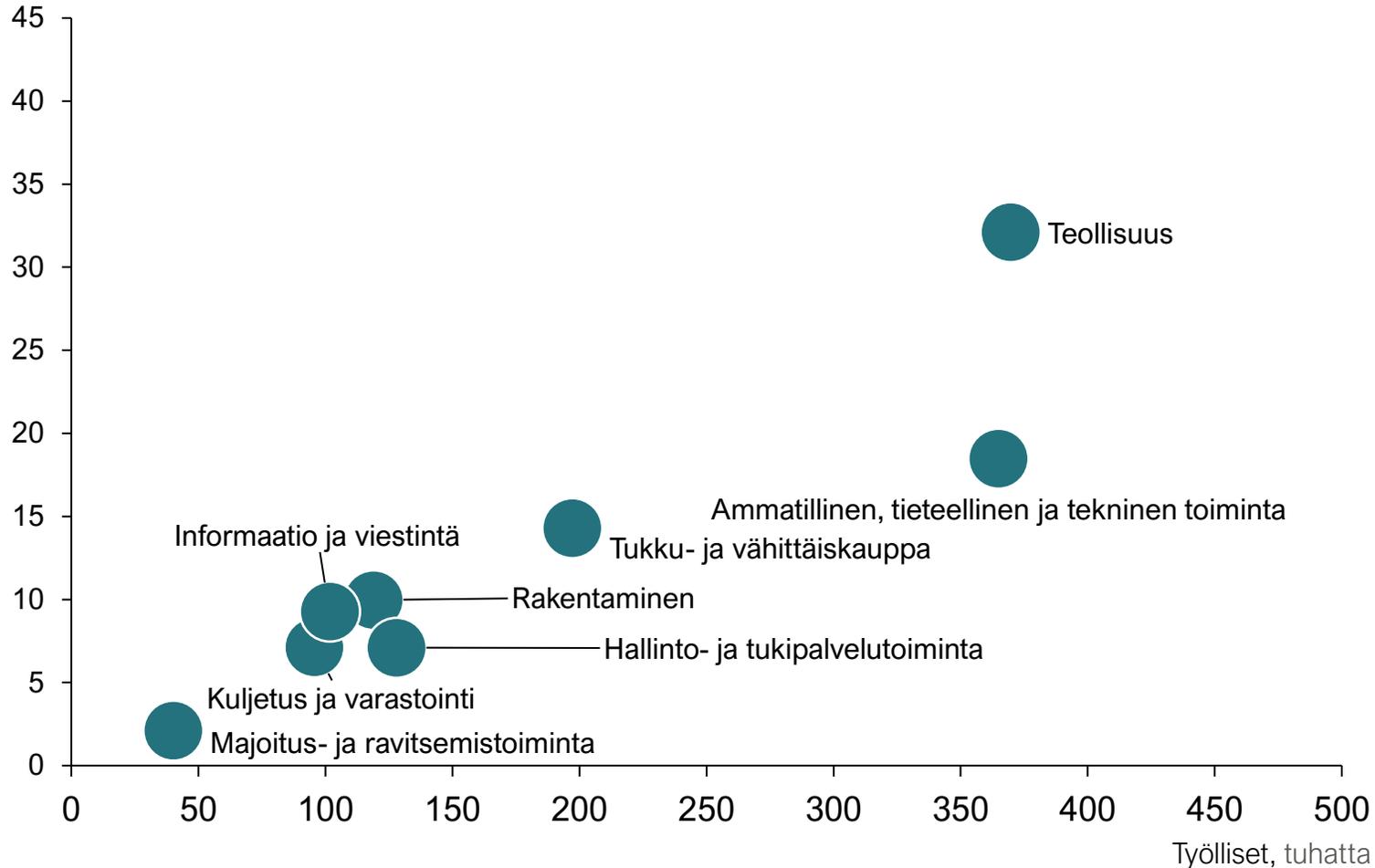
Kyselyn mahdolliset rajoitukset ja vääristymät

- Kyselyssä on pyritty mahdollistamaan tarkkuus toimialakohtaisesti - "kaikki vastaajat" -lukuja ei ole painotettu raportissa millään tavalla, ja vertailu tulisi tehdä TOL-luokkien välillä. "Kaikki vastaajat" -osuuksia ei näin ollen voi yleistää koko pk-kenttää koskeviksi ilman tulosten painottamisissa
- Alle viisi henkilöä työllistävät yritykset on jätetty tarkastelun ulkopuolelle ja havaintojen perusteella tällä on erittäin iso merkitys tulosten tulkintaan – kriisi on iskenyt voimakkaimmin pieniin yrityksiin, jotka eivät näy tämän kyselyn tarkastelussa. Alle viiden henkilön yritykset muodostavat myös lukumäärältään huomattavan enemmistön pk-yritysjoukossa
- Tämän tyyppisiä kyselyitä toteutettaessa on huomioitava vastausten mahdolliset vääristymät, jotka rajoittavat osaltaan tulosten yleistettävyyttä:
 - Pahiten kriisistä kärsineet ovat usein halukkaimpia vastaamaan ja kertomaan huolistaan sekä tilanteestaan
 - Osa vastaajista saattaa asettaa arvionsa hieman alakanttiin, jos he olettavat negatiivisten vastausten vaikuttavan esimerkiksi jaettavan tuen määrään
- Vastausten luotettavuutta voidaan nostaa esimerkiksi:
 - Nostamalla vastausmääriä korkeammiksi tärkeimmillä toimialoilla, jotta luottamusväliä saadaan kavennettua

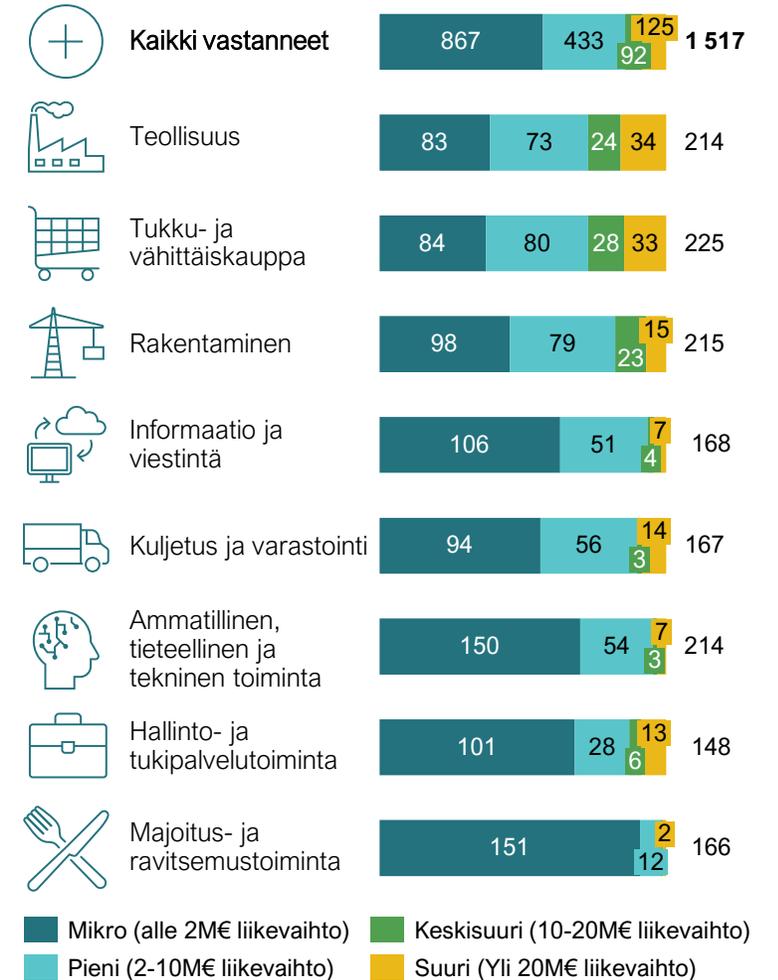
Kysely kattaa eri kokoluokkien yrityksiä kansantalouden kannalta merkittävimmiltä sektoreilta – kysely on kohdistettu yli 5 henkilöä työllistäviin yrityksiin

Kyselyotoksen toimialojen arvonlisäys ja työllisten määrä

Arvonlisäys perushintaan, miljardia euroa

Kyselyotoksen yritysten määrä toimialoittain ja kokoluokittain

Kysely kohdistettiin kansantalouden ja sen kasvun kannalta merkittäviin sektoreihin, joihin COVID-19:n uskottiin vaikuttavan kielteisimmän

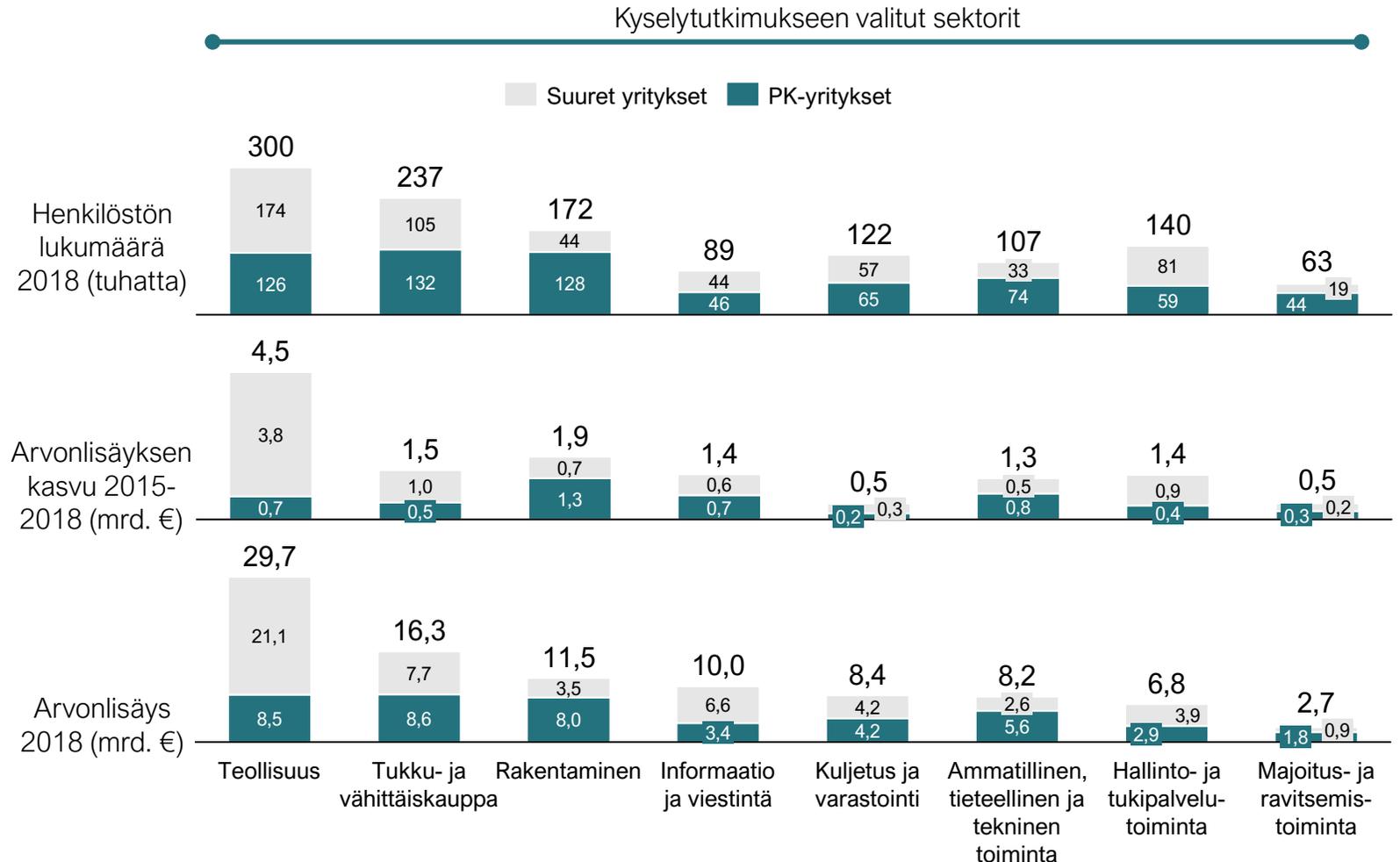
Kyselytutkimukseen valittiin mukaan sektorit

- joiden kaupallisten yritysten osuus BKT:sta ja sen kasvusta on merkittävä
- joiden liiketoimintaympäristöön COVID-19:llä arvioitiin olevan kielteisimmät vaikutukset

Valittujen sektoreiden kaikkien yritysten

- yhteenlaskettu arvonlisäys vuonna 2018 oli 94 mrd. € (47 % koko kansantalouden arvonlisäyksestä ja noin 75 % kaikkien yritysten arvonlisäyksestä)
- arvonlisäyksen kasvu vuosina 2015—2018 oli 13 mrd. € (noin kaksi kolmasosaa koko kansantalouden arvonlisäyksen kasvusta samalla aikavälillä)
- henkilötyövuosien määrä vuonna 2018 oli 1,23 miljoonaa

Sektorit on järjestetty kaikissa sektorikalvoissa arvonlisäyksen mukaan

Kyselytutkimuksen kohderyhmä

Tarkemmat selitteet vastaajista ja otoskoosta viimeisten sivujen liitteistä

Kyselyyn mukaan otetut sektorit	Määritelmä Tilastokeskuksen mukaan	Vastaajia yhteensä
 Teollisuus	<ul style="list-style-type: none">◆ Materiaalien, aineiden ja komponenttien mekaaninen, kemiallinen tai biologinen muuntaminen uusiksi tuotteiksi, esim. maa-, metsä- ja kalatalous, kaivostoiminta	214
 Tukku- ja vähittäis-tavara kauppa	<ul style="list-style-type: none">◆ Tavaroiden tukku- ja vähittäiskauppa ja myyntiin liittyvät palvelut.◆ Sisältää aputoimintoja, esim. tavaroiden lajittelun, kokoamisen ja asennuksen, sekoittamisen yms.	225
 Rakentaminen	<ul style="list-style-type: none">◆ Yleinen rakentaminen sekä erikoisalarakentaminen talonrakennuksen ja maa- ja vesirakennuksen osalta sekä rakennustoimintaan liittyvä asennus- ja viimeistelytyö sekä rakennuttaminen ja kiinteistöjalostustoiminta	215
 Informaatio ja viestintä	<ul style="list-style-type: none">◆ Tieto- ja kulttuurituotteiden valmistus ja jakelu, tiedon ja viestien siirto, tietotekninen palvelutoiminta, tietojen käsittely ja muu tietopalvelutoiminta	168
 Kuljetus ja varastointi	<ul style="list-style-type: none">◆ Henkilö- ja tavaraliikenne rautateitse, maanteitse, vesiteitse ja ilmateitse omilla tai ulkomailta rahdatuilla tai vuokratuilla liikennevälineillä.◆ Putkikuljetus ja kuljettamiseen liittyvät tukitoiminnot, kuten terminaali- ja pysäköintipalvelut, lastinkäsittely ja varastointi sekä kuljetusvälineiden vuokraus kuljettajan kanssa ja posti- ja kuriiritoiminnot.	167
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	<ul style="list-style-type: none">◆ Korkeatasoista osaamista vaativat erikoistuneet toiminnot, esim. lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut, konsultointi, tieteellinen tutkimus ja kehittäminen, mainostoiminta ja markkinatutkimus	214
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	<ul style="list-style-type: none">◆ Liike-elämän yleiset rutiiniluonteiset ja useimmiten lyhytkestoiset tukipalvelut, joiden pääasiallinen tehtävä ei ole erikoistietämyksen jakaminen	148
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	<ul style="list-style-type: none">◆ Lyhytaikaisen majoituksen tarjoaminen matkailijoille ja muille vierailijoille sekä välittömästi nautittavaksi tarkoitettujen valmiiden aterioiden ja juomien tarjonta sekä ateriapalvelut	166
 Kaikki yhteensä		1517

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (1/4)

Sektori (TOL1)	Toimialat (TOL-2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95 % luottamusvälillä, +/- %
Teollisuus	Yhteensä	214	3087	+/- 5,60
	10 Elintarvikkeiden valmistus	n=19	365	18,96
	16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut): olki- ja punontatuotteiden valmistus.	n=20	248	18,20
	17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	n=12	60	21,91
	20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	n=15	109	20,35
	22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	n=12	187	23,70
	23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	n=14	148	21,58
	25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	n=36	990	13,89
	26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	n=13	162	22,57
	27 Sähkölaitteiden valmistus	n=17	118	19,04
	28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	n=39	399	12,91
	33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	n=17	301	19,99

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (2/4)

Sektori (TOL1)	Toimialat (TOL-2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95 % luottamusvälillä, +/- %
Tukku- ja vähittäiskauppa 	Yhteensä	225	5771	+/- 5,55
	45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	n=35	1067	14,11
	46 Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	n=100	2007	8,27
	47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	n=90	2697	8,80
Majoitus- ja ravitsemistoiminta 	Yhteensä	166	1691	+/- 6,26
	55 Majoitus	n=39	208	12,25
	56 Ravitsemistoiminta	n=127	1483	7,20
Informaatio ja viestintä 	Yhteensä	168	1439	+/- 6,15
	58 Kustannustoiminta	n=25	122	15,14
	61 Televiestintä	n=8	69	28,21
	62 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	n=123	1143	7,23
	63 Tietopalvelutoiminta	n=12	105	23,06

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (3/4)

Sektori (TOL1)	Toimialat (TOL-2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95 % luottamusvälillä, +/- %
Ammatillinen, tieteellinen, ja tekninen toiminta 	Yhteensä	214	2216	+/- 5,51
	69 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut	n=45	543	12,12
	70 Pääkonttorien toiminta: liikkeenjohdon konsultointi	n=87	656	8,47
	71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut: tekninen testaus ja analysointi	n=82	1017	8,99
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta 	Yhteensä	148	1762	+/- 6,68
	77 Vuokraus- ja leasingtoiminta	n=14	112	21,22
	78 Työllistämistoiminta	n=43	374	12,18
	80 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut	n=11	98	24,11
	81 Kiinteistön- ja maisemanhoito	n=52	990	11,46
	82 Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	n=28	188	14,80

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (4/4)

Sektorit (TOL1)	Toimialat (TOL-2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95 % luottamusväillä, +/- %
Rakentaminen 	Yhteensä	215	5326	+/- 5,67
	41 Talonrakentaminen	n=95	2063	8,50
	42 Maa- ja vesirakentaminen	n=24	262	16,51
	43 Erikoistunut rakennustoiminta	n=96	3001	8,52
Kuljetus ja varastointi 	Yhteensä	167	2366	+/- 6,33
	49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	n=98	1918	8,35
	50 Vesiliikenne	n=12	51	21,42
	52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	n=49	338	11,21
	53 Posti- ja kuriiritoiminta	n=8	59	27,90
Koko Otos 	Yhteensä	1517	23658	+/- 2,11